

Balladás dalok

Népballadák, vitézi énekek a kuruc korból

TARTALOM

KŐMIVES KELEMENNÉ
KÁDÁR KATA
BUDAI ILONA
MOLNÁR ANNA
JÚLIA SZÉP LEÁNY
SZILÁGYI ÉS HAJMÁSI
OLÁHUL MERINKA
RÁKÓCI KIS ÚRFI
FEHÉR LÁSZLÓ
FODOR KATALINA
SÁRI BIRÓNÉ
GÖRÖG ILONA
A KIRÁLYFI
CSAK AZ ISTEN INGEM EL NE HAGYJON
CINÖGE MADÁR
A BAGOLY-ASSZONKA
KEDVES FELESÉGEM
A ROSSZ FELESÉG
CSÁSZÁRNÉ PÁVÁJA
ANGYAL BANDI
VIDRÓCKI
FÁBIÁN PISTA
RÓZSA SÁNDOR AZ ÉN NEVEM
ZÖLD MARCI
SOBRI
SZABÓ VILMA
SÁRA ASSZONY
FÖLSZÁLLOTT A PÁVA
FEGYVERT S BÁTOR SZÍVET
SZABADSÁGUNK RONTÓ
JAJSZÓ, MELYBEN ÉDES HAZÁNK ROMLÁSÁT
SIRATJA EGY POETA
MIT BÚSULSZ KENYERES
EGY BUJDOSÓ SZEGÉNYLEGÉNY
SZEGÉNYLEGÉNY DOLGA
IGEN SZÉP BUJDOSÓ LEGÉNYEK ÉNEKE
A KOLOZSVÁRI VESZEDELEMRŐL VALÓ HISTÓRIA
SIRALMAS ÉNEK AZ SZÖMÖREI HARCRUL
RICSÁNY NÉMET FŐGENERÁLIS TÖREDELMES GYÓNÁSA
OH, MELY CSUDÁLATOS
MAGYARORSZÁG, ERDÉLY
ERDÉLYI HAJDÚTÁNC
CSÍNOM PALKÓ
A SZEGÉNYLEGÉNYEK ÉNEKE
ÉDES HAZÁM
SÍRVA ÍRT LEVELEM
RÁKÓCZI FERENC BÚS ÉNEKE
RÁKÓCZI KESERGŐJE
RÁKÓCZI NÓTA
A BOLDOG SZŰZ MÁRIÁHOZ
SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ

KŐMIVES KELEMENNÉ *(A falba épített asszony)*

Tizönkét kőmíjes esszetanakodott,
Magos Déva várát hogy fölépítenék,
Hogy fölépítenék fél véka ezüstér,
Fél véka ezüstér, fél véka aranyér.
Déva városához meg is megjelöntek,
Magos Déva várhoz hezza is kezdöttek,
Amit raktak délig, leomlott estére,
Amit raktak estig, leomlott röggelre.

Megint tanakodék tizönkét kőmíjes,
Falat megállítani, hogy lössz lehetséges,
Mig elvégre ilyen gondolatra jöttek,
Egymás között szoros egyességet töttek:
- Kinek felesége legelőbb jó ide,
Szép gyöngén fogjuk meg, dobjuk bé a tűzbe,
Keverjük a mészbe gyöngé teste hammát,
Avval állítsuk meg magos Déva várát.

*

- Kocsisom, kocsisom, nagyobbik kocsisom,
Én uramhoz mönni lönne akaratom!
- Kőmíjes Kelemön felesége mondja, -
Fogd bé a lovakat, fogd bé a hintóba,
Fogd bé a lovakat, állj is gyorsan elé,
Hadd mönnyünk, hadd mönnyünk Déva vára felé. -

Mikor fele útját elutazták vóna,
Erős üdő vala, záporosó hulla.
- Asszonyom, csillagom, forduljunk mü vissza,
Rossz jelenést láttam az éjjel álmomba,
Az éjjel álmomba olyan álmod láttam,
Kőmíjes Kelemön udvarában jártam,
Hát az ő udvara gyással van behuzva,
Annak közepibe mély kút vala rakva,
S az ő kicsi fia oda beléhala. -
Az éjjeli álmom nem telik ma jóra. -
Asszonyom, asszonyom, forduljunk meg vissza! -
- Kocsisom, kocsisom, nem fordulunk vissza,
A lovak se teéd, a hintó se teéd,
Csapjad a lovakat, hadd haladjunk elébb. -

Mönnök, möndögélnek Déva vára felé,
Kőmíjes Kelemön ökök észrevövé,
Megijede szörnyen, imádkozik vala:
- Én uram istenem, vidd el valahova!
Mind a négy pej lovam törje ki a lábát,

Vessen a hintómnak négy kereke szakát,
Csapjon le az útra tüzes istennyila,
Horkolva térjenek a lovaim vissza! -
Mönnnek, möndögélnek Déva vára felé,
Sem lovat, sem hintót sömmi baj nem lölé.

- Jó napot, jó napot tizönkét kőmíjes!
Neköd is jó napot, Kelemön kőmíjes!
Köszöne az asszony, az ura válaszolt:
- Édös feleségöm, neköd is jó napot!
Hát ide mér jöttél a veszedelmedre,
Szép gyöngén megfogunk, bédobunk a tűzbe.
Tizönkét kőmíjes azt a törvényt tötte:
Kinek felesége hamarább jó ide,
Fogjuk meg szép gyöngén, dobjuk bé a tűzbe,
Annak gyöngé hammát keverjük a mészbe,
Avval állítsuk meg magos Déva várát,
Csak így nyerhetjük el annak drága árát.

Kelemönné asszony, hogy átalértötte,
Bánatos szüvének így lött felelete:
- Várjatok, várjatok tizönkét gyilkosok,
Amig búcsut vöszök: csak addig várjatok,
Hogy búcsut vöhessek asszony barátimtól,
Asszony barátimtól s szép kicsi fiamtól:
Mert a halottnak is hármát harangoznak,
Én árva fejemnek egyet sem konditnak. -
Kelemönné asszony avval hazamöne,
Egyszer mindönkorra, hogy végbúcsut vönne,
Hogy végbúcsut vönne asszony barátitól,
Asszony barátitól s szép kicsi fiától.
Avval visszamöne Kőmíjes Kelemönné,
Sírva haladt magos Déva vára felé,
Megfogák szép gyöngén, bétövék a tűzbe,
Az ő gyöngé hammát keverék a mészbe,
Avval állíták meg magos Déva várát,
Csak így nyerheték meg annak drága árát.

Kőmíjes Kelemön mikor hazamöne,
Az ő kicsi fia jöve véle szömbe,
- Isten hozott haza, kedves édösapám!
Hol maradt, hol maradt az én édösanyám?
Az ő édesapja neki így felele:
- Hadd el, fiam, hadd el, hazajő estére.

- Istenem, Istenem, este is eljöve,
Mégis édösanyám még haza nem jöve!
Apám, édösapám! mondja meg igazán,
Hogy hol van, hogy hol van az én édösanyám?
- Mönny el, fiam, mönny el, magos Déva várra,
Ott van a te anyád, kőfalba van rakva.

Elindula sírva az ő kicsi fia,
Elindula sírva magos Déva várra,
Háromszor kiáltá magos Déva várán:
- Anyám, édesanyám! szólj bár egyet hozzám!
- Nem szólhatok fiam! mert a kőfal szorit,
Erős kövek közü vagyok bérakva itt. -
Szüve meghasada s a föld is alatta,
S az ő kicsi fia oda beléhulla.

Udvarhelyszék

KÁDÁR KATA

(A két kápolna-virág)

- Anyám, anyám, édesanyám.
Gyulainé édesanyám!
Én elvöszöm Kádár Katát,
Jobbágyunknak szép leányát. -

- Nem öngedöm, édes fiam,
Gyula Márton!
Hanem vödd el nagy uraknak
Szép leányát. -

- Nem kell neköm nagy uraknak
Szép leánya,
Csak kell neköm Kádár Kata,
Jobbágyunknak szép leánya. -

- Elmehetsz hát, édes fiam,
Gyula Márton!
Kitagadlak, nem vagy fiam,
Sem eccör sem máccor. -

- Inasom, inasom, kedvesebb inasom
Húzd elé hintómat, fogd bé lovaimat! -

Lovakat befogták, útnak indultanak,
Egy keszkenyőt adott neki Kádár Kata:
- Mikor e' szénibe vörösre változik,
Akkor életöm is, tudd meg, megváltozik. -

Mönyön Gyula Márton högyekön, völgyekön,
Eccör változást lát a cifra keszkenyőn.

- Inasom, inasom, kedvesebb inasom!
A föld az Istené, a ló az eböké.
Forduljunk, mert vörös szén már a keszkenyő,
Kádár Katának is immár rég vége lött.

A falu végénél vót a disznyópásztor:
- Hallod-e jó pásztor! mi újság nálatok? -

- Nálunk jó újság van, de neköd rossz nagyon,
Mert Kádár Katának immár vége nagyon,
A te édesanyád őtöt elvitette,
Feneketlen tóba belé is vettette. -

- Jó pásztor, mutasd meg, hol nagyon az a tó,
Aranyim mind tiéd, a lovam s a hintó.

El is mönének ők a tónak széjire:
- Kádár Kata lelköm, szólj egyet, itt vagy-e? -

A tóba megszólalt Kádár Kata neki,
Hozzája béugrék hamar Gyula Márton.

Édösanyja vizi buvárokat kűdött,
Megkapták meghalva, esseölelközve;
Egyiköt temették ótár eleibe,
Másikot temették ótár háta mögi.

A kettőből kinött két kápóna-virág,
Az ótár tetejin essekapcsolódtak,
Az anyjok odamönt, le is szakasztotta,
A kápóna-virág hezza így szólala:

- Átkozott légy, átkozott légy
Édösanyám, Gyulainé!
Éltömbe rossz vótál,
Most is meggyilkótál.

Udvarhelyszék

BUDAI ILONA
(A szivtelen anya)

Budai Ilona ablakba könyökle,
Hallja, hogy ellenség rabol a környékbe.
Csak eszibe juta kéncös küs ládája,
S kéncös küs ládáját hónya alá fogja,
Hajadon küs lányát jobb kezén vezette.
Futkosó küs fiát bal kezére vötte.

Mönyön, mönyön, mönyön sűrű fenyves erdőn,
Egy fölkhagyott úton, sötét röngetegön;
Hát mintha hallaná lovak dobogását,
S csakhamar letöszli hajadon küs lányát.
Hajadon küs lánya ilyenképpen síra:
- Anyám, édesanyám, ne hagyj el az útba,
Essék meg a szüved, ne hagyj itt ingömöt!
- Bizony itt hagylak én leányom tégödöt:
Mert leány helyibe leányt ad az Isten,
De pénzöm helyibe ingyen nem ad Isten. -

Mönyön, tovább mönyön sűrű fenyves erdőn,
A fölkhagyott úton, sötét röngetegön;
Hát mintha hallaná lovak dobogását,
S csakhamar letöszli futkosó küs fiát.
Futkosó küs fia ilyenképpen síra:
- Anyám, édesanyám, ne hagyj el az útba,
Essék meg a szüved, ne hagyj itt ingömöt!
- Bizony itt hagylak én, édes fiam tégöd:
Mert fiu helyibe fiut ad az Isten,
De pénzöm helyibe ingyen nem ad Isten. -

Mönyön tovább, mönyön sűrű fenyves erdőn.
Az elhagyott úton, sötét röngetegön,
Míg eljuta végre egy szép tágas rétre,
Hát egy bivaltehen azon jődögél le,
Az idei bornyát szarva között hozta,
A tavalyi bornyát maga után rítta.
Ezt hogy megpillantá Budai Ilona,
A földre borula, keservesön síra,
Keservesön síra, kárhóztatá magát:
- Az oktalan állat nem hagyja el bornyát.
Istenem, Istenem, én édes Istenem,
Hát én lelkös lévén, hogy hagyám gyermekem?!
Avval visszafordult a nagy fenyves erdőn,
Az elhagyott úton, sötét röngetegön;
Csakhamar elérte s odanyújtá ujját,
S hini kezdé szépön az ő kicsi fiát.
- Bizony nem mönyök én, mert nem voltál anya,
Ha az löttél volna, itt nem hagytál volna. -

Mönyön, tovább mönyön a nagy fenyves erdőn,
A föl hagyott úton, sütét röngetegön;
Csakhamar elérte s odanyújtá ujját,
S híni kezdé szépön hajadon kűs lányát.
- Bizony nem mönyök én, mert nem voltál anya,
Ha az löttél volna, itt nem hagytál volna. -

Hogy ezt így hallotta, ilyenképpen síra:
Immár olyan vagyok, mint út mellett a fa;
Aki ott elmönyön, ágaimot rontja,
Ágaimot rontja s a sárba tapodja.

Udvarhelyszék

MOLNÁR ANNA
(Az elcsalt feleség)

- Jere velem, Molnár Anna!
Rengetegre, hosszú útra.
- Nem mehetek, Ajgó Márton!
Vagyon nekem hütös társam,
Hütös társam, jámbor uram,
Karonülő kicsi fiam. -
Addig hitta, addig csalta,
Lóra kapta s elrabolta.

Elindulnak, mennek, mennek,
Hosszú útnak, rengetegnek;
Találtak egy burkos fára,
Leültek az árnyékába.

- Molnár Anna, édes kincsem!
Nézz egy kicsit a fejembe. -
Addig nézett a fejjibe,
Míg elaludt az ölibe.
Föltekintett feje föli,
Burkos fának ága közti,
Hát ott vagyon hat szép leány
Fölakasztva egymás után;
Aj! gondolá ő magába,
A hetedik én leszek ma!
Könny szemiből kicsordula
Ajjó Márton orcájára.
- MÉR sírsz, mé sírsz, Molnár Anna!
- Nem sírok én, Ajgó Márton!
Harmat vagyon a faágon,
Az hullott le az orcádra.
- Hogy hullana harmat mostan,
Mikor épen álló dél van...

Készülj, készülj Molnár Anna!
Indulj föl a burkos fára!
- Nem megyek én, Ajgó Márton,
Nem szoktam én mászni fákon,
Mutass példát, menj előre,
Megtanulom majdég tőled. -

Ajjó Márton fölindula,
Éles kardja visszahulla.
- Add föl, add föl Molnár Anna!
- Mindjárt, mindjárt jó katona. -
Úgy fölhajtá éles kardját,
Ketté csapá gyenge nyakát,
- Úgy kell néked, Ajgó Márton
Mér csaltál ki a házamtól! -

Fölöltözék gúnyájába,
Talpig vörös angliába,
Fölfordula jó lovára,
Elvágatott hazájába.

Ott megállott kapujába,
Békiáltott udvarába:

- Aluszol-e, jámbor gazda?

- Nem aluszom, jó katona!

- Adsz-e szállást éjszakára?

- Nem adhatok, jó katona:

Elhagyott a feleségem,

Síró gyermek tűzhelyemen.

- Attól ugyan adhatsz szállást,

Hallottam én gyermeksírást.

- No ha úgy van, jere bé hát,

Eltöltünk itt egy éjszakát.

- Hallod-e, te jámbor gazda!

Van-e jó bor a faluba?

Ha van jó bor a faluba,

Hozz egy kupát vacsorára.

- Aj, a jó bor messze vagyon,
S a gyermekem kire hagyom?

- Míg az apja odajárna,

Én viselek gondot rája. -

S hogy elmenjen, alig várja;

S míg a gazda borért jára,

Kigombolá a dolmányát

Megszoptatá síró fiát,

Megszoptatta, megcsókolta,

S a tűzhelyen elaltatta.

Hogy az apja megérkezik,

Sírást nem hall, csudálkozik,

A gyermek tán azér hallgat,

Hogy a háznál idegen van.

Leültek a vacsorához,

S szól a vendég a gazdához:

- Hallod-e, te jámbor gazda,

Egyet kérdek, felelj rea:

Feleséged ha még élne,

S élve hozzád hazajőne,

Megszídnád-e, megvernéd-e?

Még éltibe fölvetnéd-e?

- Meg se szídnám, meg se verném,

Még éltibe föl se vetném.

- Én vagyok a feleséged,

Kivel elmondtad a hitet. -

Ők egymásra ismerének,
Össze is ölelkezének,
Vígon is vacsorálának,
S holtig együtt maradának.

Udvarhelyszék

JÚLIA SZÉP LEÁNY
(*A mennybe-vitt lány*)

Júlia szép leány egykoron kimőne
Búzavirág-szödni a búzamezőbe,
Búzavirág-szödni, koszorúba kötni,
Koszorúba kötni, magát ott mulatni.

Föl is föltekinte a magos egekbe,
Egy szép gyalog-ösvény hát ott jődögél le,
Azon ereszködék fodor fejr bárány,
A napot s a hódat szarva között hozván;

A fényös csillagot a homlokán hozta,
Két szép arany perec, aj, a két szarvába.
Aj, a két ódalán két szép égő gyertya,
Mennyi szőre-szála, annyi csillag rajta.

Szóval mondja neki fodor fejr bárány:
- Meg ne ijedj tőlem, Júlia szép leány!
Mert most esött héjja szüzek seröginék,
Ha eljönél velem, én oda vinnélek,
A mennyei karba, a szönt szüzek közi,
Hogy bételnék veled azon kegyös rendi.
A mennyei kócsot adnám a kezédbe
Első kakasszókor jönék nözésödre,
Másod kakasszókor tégöd megkérnélek,
Harmad kakasszókor tégöd elvinnélek.

Az anyjához fordul Júlia szép leány,
Szóval mondja neki: - Anyám, édösanyám!
Én is csak kimönék búzavirág-szödni,
Búzavirág-szödni, koszorúba kötni,
Koszorúba kötni, magamot mulatni.
Föl is föltekinték a magos egekbe,
Egy szép gyalog-ösvény hát ott jődögél le,
Azon ereszködék fodor fejr bárány,
A napot és hódat szarva között hozván;
A fényös csillagot a homlokán hozta,
Két szép arany perec, aj, a két szarvába.
Aj, a két oldalán két szép égő gyertya;
Mennyi szőre-szála, annyi csillag rajta.
Szóval mondja neköm fodor fejr bárány:
Meg ne ijedj tőlem, Júlia szép leány!
Mert most esött héjja szüzek seröginék;
Ha elmönnék velle, hogy oda vinnének
A mennyei karba, a szönt szüzek közi,
Hogy bételnék velem azok kegyös rendi;
A mennyei kócsot a kezembe adja,
Első kakasszókor jönék látásomra,

Másod kakasszókor ingömöt megkérnek,
Harmad kakasszókor ingömöt elvisznek.

Sirass, anyám, sirass, éltömbe hadd halljam,
Hadd halljom éltömbe, hogy siratsz hótomban!

- Leányom, leányom! Virágos kertömbe
Első raj méhömnek gyöngé lépecskéje,
Gyöngé lépecskének sárguló viasza,
Sárgó viaszának földön futó füstje,
Földön futó füstje s mennybe ható lángja!

A mennyei harang húzatlan szólalék,
A mennyei ajtó nyitlan megnyílek,
Jaj! az én leányom oda bévezeték.

Udvarhelyszék

SZILÁGYI ÉS HAJMÁSI

- Pajtásom, pajtásom, kinyeres pajtásom!
Már hét esztendeje, hogy mű fogván estünk
Császár tömlöcébe, két gerezd szöllőért;
Azután nem láttuk a napnak járását,
Hódnak, csillagoknak változó forgását!... -

Ezt ajtón hallgatta császár szép leánya:
Szóval így felmondja császár szép leánya:
- Halljátok meg szómat, két magyar úrfiak!
Atyám tömlécéből szabadult ifiak:
Felfogadjátok-é, ha innen kiviszlek,
Hogy Magyarországba ingemet bévisztek? -
Arra szóra mondja nagy Szilágyi Miklós:
- Bizon felfogadjuk, császár szép leánya!... -

Azonnal elmene császár szép leánya
Az apja házába,
A kezéhez vevé tömlécnek kócsait,
A zsebébe tevé kevés aranyait,
Sietve elmene s megnyitá az ajtót.
Megindulának ők onnan el, sietve,
Mikor mentek volna, vissza-visszanéze
Császár szép leánya.

- Halljátok meg szómat, két magyar úrfiak!
Atyám tömlécéből szabadult ifiak:
Imhol jön, imhol jön az atyám táborá;
Jaj, már ha elérnek, tüktöket levágnak
S ingem visszavisznek!
- Ne félj semmit, ne félj, császár szép leánya!
Münköt se vágnak le, ha kard el nem törik;
Téged se visznek el, ha az Isten segít! -

Azon megérkezett a kegyetlen tábor.
- Pajtásom, pajtásom, láss a kúsasszonyhoz,
Ne hagyjam megunkat! -
Elérte a tábor, harcba mene véle.
Egy elmenetibe gyalog-ösvényt vágott
Visszajövetibe szekérutat csapott
A nagy táborból csak élve egyet hagyott,
Aki mene haza s a hírt mondaná meg.

Mikor az eltelék, - hogy elindulának,
Így mondja, így mondja Hagymási László ezt:
- Pajtásom, pajtásom, próbáljuk meg egymást,
Hogy melyiké legyen császár szép leánya!

- Halljátok meg szómat, két magyar úrfiak,
Atyám tömlécéből szabadult ifiak!
Érettem de soha ne vagdalkozzatok,
Hanem térdre állok - vegyétek fejemet... -

Azonnal azt mondja nagy Szilágyi Miklós:
- Pajtásom, pajtásom, kenyeres pajtásom!
Én neked bocsátom császár szép leányát,
Mert van nekem otthon jegyesem, gyűrűsöm;
Hittel elkötözött hites feleségem! -

Err' a szóra osztán császár szép leánya
Hagymási Lászlónak ottan elmarada.
Nagy Szilágyi Miklós haza elindula,
Hagymási László is kúsasszont elvivé.

Székelyszó

OLÁHUL MARINKA
(*A kegyetlen anyós*)

- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka,
Száz katanám közül
Melyiket szereted?

Napat-e, vaj hódat,
Vaj fényes csillagot?

- Napat es szeretem,
Hódat es szeretem,

De fényes csillagot
Leginkább szeretem.

- Azt es mondd meg nekem,
Hogy ez mire menen?

- E szép fényes nap es
Öreg Rádúj vajda,
S e szép fényes hód es
Ez öreg vajdáné,

S a szép fényes csillag
Ifjú Rádúj Péter.
Megmondám, megmondám,
Hogy a mire menen. -

Csak kapun szóla meg
A katona legény:
- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka!

Nekem el kell menni
Hadba hadakozni,
Jó hírt hazahozni,
Neked megmondani!

Anyám, édesanyám,
Üsellye jól gondját,
Üsellye jól gondját
S az én Merinkámnak!

Nekem el kell menni
Hadba hadakozni,
Jó hírt hazahozni,
Neki megmondani.

- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka,
Lelkem, édes lányom,
Azt megengeded-e,

Azt megengeded-e,
Favágó tőkém légy?
- Meg nem engedhetem,
Lelkem édesanyám!

- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka,
Lelkem édes lányom,
Azt megengeded-e,

Nyársba felhúzzalak,
Langon piríssalak?
- Meg nem engedhetem,
Lelkem édesanyám!

- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka,
Lelkem, édes lányom
Azt megengeded-e,

Asztali vendégnek
Gyórtyatartója légy?
- Azt megengedhetem,
Lelkem édesanyám! -

Ő es csak bemene
Belső kamerába,
Ő es csak kivevé
Rég iuszos vásznát,

S a fejtől fogá
Talpáig tekeré,
Fejinél meggyútá
Talpáig égeté.

- Anyám, édesanyám,
Virjad-e, vaj még nem,
Virjad-e, vaj még nem,
Mert mindjár végem lesz!

- Virjad, lányom, virjad,
Első kakas-szó van,
Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka!

- Másodikszor mondom,
Lelkem, édesanyám,
Virjad-e, vaj még nem,
Mert mindjárt végem lesz!

- Virjad, lyányom, virjad,
Piros hajnal tetszik,
Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka!

- Harmadikszor mondom,
Lelkem, édesanyám,
Virjad-e, vaj még nem,
Mert mindjár végem lesz?

S akkor erre szóra
Ó es csak felvévé,
Ő es csak kivivé
A virágos kertbe,

E virágos kertbe,
Rózsabokor alá,
Rózsabokor alá,
Mint egy porgolt tőkét.

Csak kapun szólamlék
Ez ő édes fia.

- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka,

Nyisd meg a kapudat,
Erejsz be ingemet,
Mert én hazajöttem,
Jó hírt hazahoztam,

Jó hírt hazahoztam,
Neked megmondanám!

- Állj meg fiam, állj meg,
Mingyán béeresztlek!

- Nem kell, anyám, nem kell!
Hol ez én Merinkám,
Hol ez én Merinkám,
Hogy maga nyissa ki?

- Elment, fiam elment
A rózsá-mezőbe
Rózsavirág-szedni
Bokrétába kötni,

Neked hazahojza,
Kalapodba rakja. -
Ő es csak megtére,
Ő es csak elmene,

Ő es csak elmene
E rózsá-mezőbe.

- Nyeriss, lovam, nyeriss!
Hol ez én Merinkám?

Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka!

- Gazdám, édes gazdám,
Ne fárassz ingemet!

Honn a te Merinkád,
E virágoskerbe,
E virágoskerbe
Rózsabokor alatt. -

Ő es csak megtére,
Ő es hazamene,
Ő es csak bemene
A virágoskerbe.

Messzünet meglátá,
Mend egy porgolt csutkot.
Ő es odamene
Emellyikre bukék.

- Oláhul Merinka,
Magyarul Margitka,
Mehóttál-e, vaj élsz
Rózsabokor alatt?

- Élek, gyenge rózsám,
De immán végem lett!
Ő es csak felkele,
Ő es csak bémene.

- Anyám, édesanyám,
Adja ide nekem
Arany székecskémet,

Aranybütü késem!
Az ő édesanyja
Neki odaadá
Arany székecskéjét,
Aranybütü kését.

A mellyibe üté,
Szernyú halált hala. -
S őket csak elvivék
S őket eltemeték.

Egynek csántatának
Fehér mármulykó koporsót,
S a másiknak csántanának
Fekete mármulykó koporsót.

Egyiket temették
Z ótár mellé belül,
S másikat temették
Z ótár mellé kívül.

Onnat is kinöve
Két szép lyilyiomszál.
Nőnek, növögetnek,
Z ótárt meghaladják.

Z ótárt meghaladják,
Összekapcsolkodnak.
Hát az apjik bement,
Szépen virágoztak.

Hát az anyik bement,
Úgy leszomorkodtak,
Úgy leszomorkodtak,
Fődig elirvadtak.

Átkozott az apa,
Hétszerebb az anya,
Ki két virágszálat
Elválasztja vala.

Klészse (Moldva)

RÁKÓCI KIS ÚRFI
(Az eladott lány I.)

Rákóci kocsmába
Két karajcár a bor,
Arra mén, arra mén
Szegény özvegyasszony.

- Gyere be, gyere be
Szegény özvegyasszony,
Igyál egy icce bort,
Vagy ha kettő köll is.

Sem magad pénzére,
Sem a fiadéra,
Hanem a lányodér,
Bodor Katalinér.

- Lányom, édös lányom,
Bodor Katalina,
Eladtalak tégöd
Rákóci kocsmába,
Rákóci kis úrnak.

- Anyám, édösanyám,
Kedves szülődajkám,
Mér adtál gyilkosnak,
Rákóci kis úrnak,
Ki nappal aluszik,
Éjjel gyilkolódik?

- Anyám, édösanyám,
Kedves szülődajkám,
Micsoda sereg az
A fekete sereg:
Napkeletről jönnek,
Napnyugatra mönnek.

- Lányom, édös lányom,
Bodor Katalina,
Az teérted jön az
A fekete sereg.

- Jónapot, jónapot,
Kedves napamasszony.
Fogadja el Isten
Kedves lányom urát.

- Hol vagyon, hol vagyon
Én jögybéli mátkám?

- Az első szobába
Ékesíti magát.

- Jónapot, jónapot
Én jögybéli mátkám!

- Fogadja el Isten
Rákóci kis úrfit! -

Akkor ott fölkapja,
Lófarkához köti,
Tüskékről tüskékre,
Bokrokra hurcolja.

- Lassun járj, lassun járj,
Rákóci kis úrfi,
Már piros cipellőm
Sarkig vérben úszik! -

Akkor ott fölkapja,
Kengyelt megszorítja,
Tüskékről tüskékre,
Bokrokra hurcolja.

- Lassun járj, lassun járj,
Én jögybéli mátkám,
Már arany koszorúm
Félig vérben úszik! -

Akkor ott fölkapja,
Keblére szorítja,

- Mit önnél, mit innál,
Én gyöngybéli mátkám?

- Sem innám, sem enném,
Csak ágyba fekehetném,
Sem innám, sem enném,
Csak ágyba fekehetném.

- Mit ennél, mit innál,
Én gyöngybéli mátkám?

- Anyám asztalárul
Csecse-madár szárnyát,
Anyám ablakárul
Jó fehér bort innám.

- Nyisd ki, anyám, nyisd ki
Zöldellő kapudat,
Hadd vigyék be rajta
A te hú lányodat.

Nyisd ki, anyám, nyisd ki
Zöldellő kapudat,
Vesd meg, anyám, vesd meg
Víg halott ágyamat,
Vesd meg, anyám, vesd meg
Víg halott ágyamat.

Törökkoppány (Somogy)

FEHÉR LÁSZLÓ
(A halálraítélt húga)

Fehér László lovat lopott
A fekete halom alatt,
Hatot fogott suhogóra,
Görc városa csodájára.

- Rajta, rajta Görc városa,
Fehér László meg van fogva.
Verjünk vasat a kutyára,
Jobb kezére, bal lábára.

- Kutya betyár, add meg magad,
Vagy azt mondd meg, kinek hínak!?
- Kutya betyár, add meg magad,
Vagy azt mondd meg, kinek hínak!?

- Az én lovam keselylábú
Az én húgom Fehér Anna.
- Nem kérjük mink a lovadat,
Sem azt a büszke húgodat!

Kutya betyár, add meg magad,
Vagy azt mondd meg, kinek hínak!?
- Kutya betyár, add meg magad,
Vagy azt mondd meg, kinek hínak!?

- Az én lovam keselylábú
Az én nevem Fehér László!
- Verjünk vasat a kutyára,
Jobb kezére, bal lábára. -

El is vitték jó messzire,
Sötét börtön fenekére.
El is vitték jó messzire,
Sötét börtön fenekére.

Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja be van fogva.
Parancsolja kocsisának:
- Kocsisom, fogj be hat lovat,

Kocsisom, fogj be hat lovat,
Tégy fel egy véka aranyat,
Tégy fel egy véka aranyat
Kiszabadítom bátyámat. -

Fehér Anna nem nyugodott,
Felszaladt a vasajtóra:
- Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszol-e vagy nyugodol?

- Se nem alszok, se nem nyugszok,
Húgom, rólad gondolkozok.
- Se nem alszok, se nem nyugszok,
Húgom, rólad gondolkozok. -

Fehér Anna nem nyugodott,
Felszaladt a vasajtóra:
- Bátyám, bátyám, Fehér László,
Hogy hívják itten a bírót?

- Ez a bíró, Horvát bíró,
Az akasztófáraláló.
- Ez a bíró, Horvát bíró,
Az akasztófáraláló. -

Ekkor megyen Fehér Anna
Horvát bíró ablakára:
- Bíró, bíró, Horváth bíró,
Szabadítsd ki a bátyámat.

Szabadítsd ki a bátyámat,
Adok egy véka aranyat.
- Nem kell nékem az aranyad,
Csak hálj vélem egy éjszaka. -

Fehér Anna nem nyugodott,
Felszaladt a vasajtóra:
- Bátyám, bátyám, Fehér László,
Azt mondta nekem a bíró:

Kiszabadul bátyád még ma,
Háljak véle egy éjszaka:
Kiszabadul bátyád még ma,
Háljak véle egy éjszaka.

- Húgom, húgom, Fehér Anna,
Ne hálj véle egy éjszaka;
Szüzességedet elveszi,
A bátyádnak fejét veszi. -

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a bíró házához,
Véle is hált egy éjszaka
Az aranyos nyoszolyába.

Éjfél tájban egy órakor
Csörgés esett az udvaron,
- Bíró, bíró, Horvát bíró,
Mi csörömpöl az udvaron?

- Kocsisom lovat itatja,
Annak csörög zabolája.
- Kocsisom lovat itatja,
Annak csörög zabolája. -

Fehér Anna nem nyugodott,
Felszaladt a vasajtóra:
- Bátyám, bátyám, Fehér László
Aluszol-e vagy nyugodol?

- Húgom, húgom, Fehér Anna,
Ne keresd itt a bátyádat:
Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa tetejébe! -

Akkor megyen Fehér Anna
Horvát bíró ablakára:

- Bíró, bíró, Horvát bíró,
Lovad lába megbotoljon,

Lovad lába megbotoljon,
Tégedet a földhöz vágjon.
Lovad lába megbotoljon,
Tégedet a földhöz vágjon.

Tizenhárom szekér szalma
Rothadjon el az ágyadban,
Tizenhárom esztendeig
Nyomjad az ágyad fenekit.

Tizenhárom doktor keze
Fáradjon ki sebeidbe.
Tizenhárom sor patika
Ürüljön ki a számodra.

Úgy-e bíró, jót kívánok:
Mosdóvized vérré váljon,
Törülköződ lángot hányjon,
Isten téged meg ne áldjon!

Vésztfő (Békés)

FODOR KATALINA
(A székelyben esett lány)

- Lányom, ídes lányom, Fodor Katalina,
Micsoda dolog az: a te rásaszoknyád,

Micsoda dolog az: a te rásaszoknyád,
Elő rövidedik, hátó hosszabbodik?

- Anyám, ídesanyám, Sár-Fodor Péterné,
Szabó nem jó szabta, varró nem jó varrta.

- Lányom, ídes lányom, Fodor Katalina,
Micsoda dolog az: a te rásaszoknyád,

Micsoda dolog az: a te rásaszoknyád
Elő rövidedik, hátó hosszabbodik?

- Anyám, ídesanyám, Sár-Fodor Péterné,
Sem tűröm-tagadom, el sem tagadhatom,

Bizony van énnekem héthónapos terhem
Hedervári Györgytől, Györgyvári Jánostól...

- Fogjátok, vigyétek ezt a híres kurvát,
A setét tömlöcbe, a setét tömlöcbe.

Tizenharmad napig se innya, se ennyi,
Se innya, se ennyi ne adjatok neki.

Tizenharmad napra magam is elmegyek,
Magam is elmegyek az ő halálára...

- Lányom, ídes lányom, Fodor Katalina,
Élő-e, vagy haló a setét tömlöcbe?

- Anyám, ídesanyám, sem élek, se halok,
Sem élek, se halok, csak Istent imádok.

Az éjjel álmomban bizony azt álmodtam,
Térgyig veres köntös vót az én nyakamba.

Sárga cipellőim vótak az lábomba,
Kétágú korbácska vót az én kezembe.

- Lányom, ídes lányom, Fodor Katalina,
Te veres köntösöd a te piros víred.

Sárga cipellőid a te sárga színed,
Kétágú korbácskád a te két hóhérod.

- Istenem, Istenem, küldd el angyalkádod,
Küldd el angyalkádod madarka képibe.

Hagy írjak cídulát Hedervári Györgynek,
Hedervári Györgynek, Györgyvári Jánosnak...

- Madarkám, madarkám, én ídes madarkám,
Vidd el levelemet Hedervári Györgynek.

Hogyha oda elírsz, szállj az ablakjába,
Szállj az ablakjába, tedd a tányérjába.

- Szolgáim, szolgáim, én ídes szolgáim,
Fogjátok lovaim, hagy menjek utána!

Hajtsad, kocsis, hajtsad hat zabos paripám,
Csak íletbe írjem Fodor Katalinám...

- Kedves jó barátim, micsoda sereg ez,
Micsoda sereg ez, ez a setét sereg?

- Fodor Katalinát most viszik veszteni,
Fodor Katalinát most viszik veszteni.

- Anyám, ídesanyám, Sár-Fodor Péterné,
Előletted lányod, utána engemet! -

Egyiket temették napkeletje felől,
Másikat temették napnyugotja felől.

Egyiknek a sírján két szál rozmaring nyőtt,
Másiknak a sírján két pár gerlice kötött...

Ghymes (Nyitra)

SÁRI BÍRÓNÉ

(A halálra táncoltatott lány))

- Jó napot, jónapot
Sári bírónénak,
Sári bírónénak,
A Kati lányának!

- Jőjj be, Kati lányom,
Legények hívatnak,
Sári városában
Lakodalmat laknak.

- Nem mék anyám, nem mék,
Mer tudom, nem jó lesz,
Árvadi Jánosnak
Lakodalma most lesz.

- Vedd föl, Kati lányom,
Finom selyem szoknyád,
Húzd a lábaidra,
Húzd karmazsin csizmád.

Tíz pár aranygyűrűd
Rakd az ujjaidra,
Hadd szakadja szívit
Kedves galambodnak.

- Jó estét, jó estét
Árvadi Jánosnak!
Én is megérkeztem
A lakodalomba.

- Gyere velem táncra,
Egy kis mulatságra.
- Nem megyek én kenddel,
Mer zsíros az ingujj.

- Gyere velem táncra,
Egy kis mulatságra.
- Elmegyek én kenddel,
Nem zsíros ingujja.

- Húzd rá, cigány délig,
Déltől fogva estig,
Estétől hajnalig,
Világos viradtig.

- Eresszen kend mán el,
Mer mingyán meghalok,
Finom selyem szoknyám
Testömhöz ragadott.

- Nem bánom, meghalsz is,
Világból kimégysz is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél.

- Eresszen kend mán el,
Mer mingyán meghalok,
A csizmám szárában
A vér megaludott.

- Nem bánom, meghalsz is,
Világból kimégysz is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél.

- Húzd rá cigány délig,
Déltül fogva estig,
Estétül hajnalig,
Míg ki nem terítik.

- Fogjál, kocsis, fogjál.
Gyerünk hamar haza!...

- Nyisd ki anyám, nyisd ki
Leveles kapudat.

Bontsd el anyám, bontsd el
Paplanos ágyadat,
Hadd pihentessem el
Fáradt tagjaimat.

- Jó napot, jó napot
Sári bírónénak,
Sári bírónénak,
A Kati lányának!

Ugyan kedves anyám,
Hogy van már a Kati?
Ugyan kedves anyám,
Hogy van már a Kati?

- Jól van már a Kati,
Nincs is semmi baja,
Ki is van terítve
A ház közepibe.

- Csináltatsz-e neki
Diófa koporsót?

- Csináltatok, anyám,
Márványkő koporsót.

- Meghúztatod-e már
A hármás harangot?

- Meghúzatom, anyám,
Mind a tizenhatot.

- Kiviteted-e hát
Valamily gödörbe?
- Kivitetem, anyám,
Gyászos temetőbe.

- Kiviteted-e hát
Valamily koldussal?
- Kivitetem, anyám,
Tizenhat zsandárral. -

Átkozott az apa,
Hétszerte az anya,
Ki egyetlen lányát
A bálba bocsátja.

Este elereszti,
Reggel sem keresi
Harmadnapra pedig
Halva viszik neki.

Tápiószele (Pest-Pilis-Solt-Kiskun)

GÖRÖG ILONA *(A csudahalott)*

- Bizony csak meghalok, anyám, édesanyám,
Görög Ilonáért, karcsú derekáért.
Karcsú derekáért, gombos ajakáért,
Gombos ajakáért, piros orcájáért.

- Ne halj, fiam, ne halj, Bertelaki László;
Csináltatok néked olyan csudamalmot:
Kinek egyik köve bélán-gyöngyöt hányjon,
Másod-köve pedig sustákat, petákat.
Oda is eljönnek szűzek, szép leányok,
A tied is elgyün: szép Görög Ilona.

- Eresszen el anyám, anyám, édesanyám,
Csudamalom-látni, csudamalom-látni.
- Ne menj, lányom, ne menj: megvetik a hálót,
Megvetik a hálót, megfogják a márnát!

- Bizony csak meghalok, anyám, édesanyám,
Görög Ilonáért, karcsú derekáért,
Karcsú derekáért, piros orcájáért,
Piros orcájáért, gombos ajakáért.

- Ne halj, fiam, ne halj, Bertelaki László;
Csináltatok neked olyan csudatornyot,
Kinek magassága az eget fölérje,
Kinek szélessége Tisza partját érje.
Oda is eljönnek szűzek, szép leányok,
A tied is elgyün: szép Görög Ilona.

- Eresszen el anyám, anyám, édesanyám,
Csudatorony-látni, csudatorony-látni,
Kinek magassága az eget föléri,
Kinek szélessége Tisza partját éri.

- Ne menj, lányom, ne menj, szép Görög Ilona,
Megvetik a hálót, megfogják a márnát!

- Bizony csak meghalok, anyám, édesanyám,
Görög Ilonáért, karcsú derekáért,
Karcsú derekáért, gombos ajakáért,
Gombos ajakáért, piros orcájáért.

- Halj meg, fiam, halj meg, Bertelaki László:
Ide is eljönnek csudahalott-látni,
A tied is eljő: szép Görög Ilona,
A tied is eljő: szép Görög Ilona.

- Eresszen el anyám, anyám, édesanyám,
Csudahalott-látni, csudahalott-látni,
Ki érettem megholt, halálé változott!

- Nem eresztlek, lányom, lányom, édes lányom;
Megvetik a hálót, megfogják a márnát! -

Avval csak beszökött öltöző házába,
A nyakába vette fontalan szoknyáját,
Elejébe vette (a) fehér előruhát,
A lábába húza piros patkós csizmát.

- Kelj föl, fiam, kelj föl, Bertelaki László,
Mert a határon jön szép Görög Ilona,
Kiér te megholtál, halálé változtál!
Kelj föl, fiam, kelj föl, mert a lábodnál áll,
Kiér te megholtál, halálé változtál!

- Láttam én halottat, de ilyent sohase,
Kinek az ő lába felszökőleg álljon,
Kinek az ő karja ölelőleg álljon!
Kinek az ő szája csókolólag álljon!

Avval csak felszökött Bertelaki László...

Rugonfalva (Udvarhely)

A KIRÁLYFI
(A házasuló királyfi)

Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magában,
Egy bohó királyfi
Mit gondolt magában?

Lehánnya magáról
Királyi ruháját,
Egy bohó királyfi,
Királyi ruháját.

Rávette helyette
A kocsis gúnyját,
A bohó királyfi,
A kocsis gúnyját.

Elindult megkérni
Szegény ember lányát,
Szegény kocsis legény
Szegény ember lányát.

- Adj Isten jó napot
Szegény ember lánya,
Be szabad-e gyünnöm,
Szegény ember lánya?

- Fogadj Isten kendnek
Szegény kocsis legény,
Hozta Isten, hozta,
Szegény kocsis legény!

Üljön le minálunk,
Nálunk kanapéra,
Szegény kocsis legény,
Nálunk kanapéra.

- Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek;
Nem érek én arra,
Hogy én itt leüljek.

Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem;
Szegény ember lánya,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

- Elmegyek én kendhez
Szegény kocsis legény,
Illik kend énhozzám,
Szegény kocsis legény.

*

Akkor a királyfi
Mit gondolt magában -
Trallala, trallala,

Mit gondolt magában.
Elindult megkérni
Gazdag bíró lányát,
Trallala, trallala,
Gazdag bíró lányát.
- Adj Isten jó napot,
Gazdag bíró lánya,
Trallala, trallala,
Gazdag bíró lánya.
- Fogadj Isten kendnek
Szegény kocsis legény,
Trallala, trallala,
Szegény kocsis legény.
Üljön le minálunk,
Nálunk a - lócára,
Trallala, trallala,
Nálunk a - lócára.
- De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek;
Trallala, trallala,
Hogy én itt leüljek.
Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Trallala, trallala,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
- Gazdag leány vagyok,
Gazdag legényt várok,
Trallala, trallala,
Gazdag legényt várok.

*

Akkor a királyfi
Mit gondolt magában,
A bohó királyfi
Mit gondolt magában.
Lehánnya magáról
A kocsisi gúnyát;
Rávette helyette
A királyi pompát.
Elindult megkérni
Gazdag bíró lányát,
Királyi pompában
Gazdag bíró lányát.
- Adj Isten jó napot,
Gazdag bíró lánya,
Be szabad-e gyünnöm,
Gazdag bíró lánya?
- Hozta Isten, hozta
Fényes királyúrfi,

Trallala, trallala,
Fényes királyúrfi.
Üljön le hát nálunk
Selyem kanapéra,
Trallala, trallala,
Selyem kanapéra.
- De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Trallala, trallala,
Hogy én itt leüljek.
Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Gazdag bíró lánya,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
- Elmegyek én kendhez
Fényes királyúrfi;
Illik kend énhozzám,
Gazdag királyúrfi.
- Nem kellesz énnékem
Gazdag bíró lánya...
Kell nékem, kell nékem
Szegény ember lánya.

Alföld

CSAK AZ ISTEN INGEM EL NE HAGYJON
(Tiltott szerető)

Elindulék este guzsalyasba,
Megtalálom János szeretőmet,
Jobb kezemet jobb vállára vetem,
Bal kezemet bal vállára vetem.

Megábajgám búmat, bánatimat,
Hazamenék szép piros hajnalba.
Elévevé apám a pálcáját
S úgy felhánya karcsú derekamra...

- Elég ennyi, elég édesapám,
Többet szavát soha nem fordítom.
Bésétálék padlott estállóba,
S kivezetem vékony pej lovamat.

Felnyergelem domború nyeregbe,
Átalkötöm selyem szebedegvel,
Felsirilék vékony pej szőrre,
Elindulék hosszú útra vele.

Elindulék hosszú útra vele,
S elszirkileg egy vadászerdőbe,
Ágyat vetek magamnak, lovamnak,
A lovamnak cserefalapiból,

A lovamnak cserefalapiból,
Én magamnak az ága-bogából.
Lefeküvék az első álomba,
Megebredék szép piros hajnalba.

Feltekintek fejem felett ágra,
Hát ott vagyon küsmadár gerice,
Körme között hozott cídulácskát,
Benne hozta szeretőm szándékját.

A körmivel reá írogatá,
A szájával reá mosolygatá,
- Lányok, lányok, jó lány-barátaim,
Hájtok este hozzám guzsalyasba!

Hájtok este hozzám guzsalyasba,
Kössétek meg húgom koszorúját!
- Nem kell nekünk senki koszorúja,
Mert megkötték a mi koszorúnkat,

Ágból-bogból, fehér csemetéből,
Tisztán-tisztán fehér liliomból, -
A levele hull a szembe,
Szép illatja szálla víg szívemre.

Szálljon, szálljon, csak megvigasztaljon,
Szálljon, szálljon, csak megvigasztaljon,
Csak az Isten ingem el ne hagyjon,
Csak az Isten ingem el ne hagyjon!

Klészse (Moldva)

CINÖGE MADÁR

- Hun háltál az éjjel, cinöge madár?
- Rúzsám ablakjában, gyöngé vilójám!
- Mé nem gyüttél be hát, cinöge madár?
- Féltém az uradtúl, gyöngé vilójám!

- Nincs itthun az uram, cinöge madár,
Litvai erdőben hidakat csinál.
- Jó lova van annak, hamar hazaér,
Jaj lösz neköm, rúzsám, hogyha nálad ér!

- Hun háltál az éjjel, cinöge madár?
- Rúzsám ajtajában, gyöngé vilójám!
- Mér nem gyüttél be hát, cinöge madár?
- Féltém az uradtúl, gyöngé vilójám!

- Nincs itthun az uram, cinöge madár,
Litvai erdőben hidakat csinál.
- Jó lova van annak, hamar hazaér,
Jaj lösz neköm, rúzsám, hogyha nálad ér!

- Hun háltál az éjjel, cinöge madár?
- Rúzsám ágya előtt, gyöngé vilójám!
- Mér nem gyüttél mellém, cinöge madár?
- Féltém az uradtúl, gyöngé vilójám!

- Nincs itthun az uram, cinöge madár,
Litvai erdőben hidakat csinál;
Ha úgy félsz, minek élsz, cinöge madár?
Távozz túlem, van mán, aki velem hál!

Hosszúhát (Csanád)

A BAGOLY-ASSZONKA

Pusztá malomba,
Cserfa gerenda,
Rajta sétikál
Bagoly-asszonka.

Utána sétál
Fejér gölice:
- MÉR sírsz, mér sírsz te
Bagoly-asszonka?

- Hogyne sírnék, te
Fejér gölice!
Honn felejtöttem
Rengő böcsőmet!

Benn felejtöttem
Síró gyermeköm;
Jaj, jaj, gyermeköm!
Síró gyermeköm!

- Mé' sírsz, mó sírsz te
Fejér gölice!
- Hogyne sírnék, te,
Hogyne sírnék te
Bagoly-asszonka!

Honn felejtöttem
Záros ládámot,
Benn felejtöttem
Gyöngyös pártámot;

Jaj, gyöngyös pártám,
Szép gyöngyös pártám!

Székelyszó

KEDVES FELESÉGEM

(A megcsalt férj)

- Kedves feleségem!
- Mi bajod, angyalom?
- Mit keres itt ez a ló
Az udvaromon? -

Ide s tova néz az asszony:

- Hol van itt az a ló?
Tehenet eresztette ki
A szolgáló.

- Tehén hátán bársony nyereg?
Ó ki látott már,
Mióta a csillagos ég
És a világ áll?

- Kedves feleségem!
- Mi bajod, angyalom?
- Mit keres itt ez a sapka
Az én ágyamon? -

Ide s tova néz az asszony:

- Hol van itt a sapka?
Tejesköcsögök azok,
Én tettem oda.

- Tejesköcsög, sarkantyúval?
Ó ki látott már,
Mióta a csillagos ég
És a világ áll?

- Kedves feleségem!
- Mi bajod, angyalom?
- Mit keres itt a katona
Az én ágyamon? -

Ide s tova néz az asszony:

- Hol van itt a katona?
Szolgálómat hideg leli,
Az feküdt oda.

- Szolgálónak vörös bajusz?
Ó ki látott már,
Mióta a csillagos ég
És a világ áll?

- Kedves feleségem!
- Mi bajod, angyalom?
- Bál lesz itt még ma este,
Ha én akarom.

Ide s tova néz az asszony:
- Hogy lehet itt még ma bál?
- Ajtó mögött vizeskötél
És egy dorong vár!

Bércel (Nógrád)

A ROSSZ FELESÉG

- Jöjjön haza, édesanyám,
Mert beteg az édesapám!...

- Várj, lányom, egy kicsit,
Hadd táncójak egy kicsit,
Minnyár én is menyek, -
Egyet-kettőt fordulok,
S minnyár otthon leszek!

- Jöjjön haza, édesanyám,
Dörgölje meg édesapám!...

- Várj, lányom, egy kicsit,
Hadd táncójak egy kicsit,
Minnyár én is menyek, -
Egyet-kettőt fordulok,
S minnyár otthon leszek!

- Jöjjön haza, édesanyám,
Gyóntassuk meg édesapám!...

- Várj, lányom, egy kicsit,
Hadd táncójak egy kicsit,
Minnyár én is menyek, -
Egyet-kettőt fordulok,
S minnyár otthon leszek!

- Jöjjön haza, édesanyám,
Már meghót az édesapám!...

- Várj, lányom, egy kicsit,
Hadd táncójak egy kicsit,
Minnyár én is menyek, -
Egyet-kettőt fordulok,
S minnyár otthon leszek!

- Jöjjön haza, édesanyám,
Temessük el édesapám!...

- Mondd meg; akik viszik,
Hogy kert mellett ne vigyék,
Mer horgas a karja,
Megakad a karóba,
Visszajő a nyakamba!

- Jöjjön haza, édesanyám,
Eltemették édesapám!...

- Jaj, jaj, lepedóm,
Szép fehér lepedóm!
Mer én urat még kapok,
De lepedőt nem szabok, -
Mer én fonni nem tudok,
Lepedőt sem csinállok!

Kászonújfalu (Csík)

CSÁSZÁRNÉ PÁVÁJA

(A gőgös feleség)

Héj páva, héj páva, császárné pávája!
Szegény legény vótam, gazdag leánt vettem;
S a gazdag leánnak kedvit nem lelhettem;
A vásárba mentem, piros csizmát vettem,
Avval hazamentem s az asztalra tettem.
- Kéncsem, feleségem! mondj uradnak íngem!
- Én bizony sohasem, teljes életembe!
Mert apám házánál nagyobb urak jártak,
Őköt sem uraltam, téged sem urallak. -

Héj páva, héj páva, császárné pávája!
Szegény legény vótam, gazdag leánt vettem,
S a gazdag leánnak kedvit nem lelhettem.
A vásárba mentem, rojtos ruhát vettem.
Avval hazamentem, s az asztalra tettem.
- Kéncsem, feleségem, mondj uradnak íngem!
- Én bizony sohasem, teljes életembe!
Mert apám házánál nagyobb urak jártak,
Őköt sem uraltam, téged sem urallak! -

Héj páva, héj páva, császárné pávája!
Szegény legény vótam, s gazdag leánt vettem,
A gazdag leánnak kedvit nem lelhettem;
Az erdőre mentem, somfabotot szeltem,
Avval hazamentem, a pad alá tettem.
- Kéncsem, feleségem, mondj uradnak íngem!
- Én bizony sohasem, teljes életembe!...
Botom elékapám, hátára vagdalám;...
- Uram vagy, uram vagy! halálíg, uracskám!

Háromszék

ANGYAL BANDI

Lám, megmondtam, Angyal Bandi,
Ne menj az Alföldre,
Csikósoknak, gulyásoknak
Közibe, közibe.

Mert megtanulsz lovat lopni
Izibe, izibe,
Majd úgy kerülsz a vármegye
Kezibe, kezibe! -

Mikor kezdé Angyal Bandi
A lovát nyergelni,
Cifra csüngős kantárjával
Fékelni, fékelni.

Rajta üte Gönc városa,
Mefogni, mefogni!
Akkor kezdte Angyal Bandi
Bámulni, bámulni.

Rajta volt az aranyrojtos
Gatyája, gatyája,
Sléziából volt az maté-
Riája, riája.

Välla hegyét a bundája
Nyomítja, nyomítja,
Csizmaszárát a sallangja
Borítja, borítja.

Fátyolkendő a nyakába
Ékesen, ékesen,
Cifra süveg a fejébe
Kényesen, kényesen.

Megkötözték Angyal Bandit
Kötéllal, kötéllal,
Ugy kísérték el Kassára
Fegyverrel, fegyverrel.

Egy icce víz, egy font kenyér
A Bandi számára,
Harminchárom-fontos vasat
Kezére, lábára.

Alföld

VIDRÓCKI

A Vidrócki híres nyája
Csörög, morog a Mátrába,
Csörög, morog a Mátrába,
Mert Vidróckit nem találja.

Megyen az nyáj, megyen az nyáj,
Környes-körül a gaz alján,
Ugyan hol állok elejbe,
Kerek erdő közepébe?

- Hozd ki babám, szűröm, baltám,
Hadd menjek a nyájam után,
Mert levágják az kanomat,
Keselylábú ártányomat.

Esteledik már az idő,
Szállást kérnék, de nincs kitől,
Sűrű erdő a szállásom,
Csipkebokor a lakásom, -

A Vidrócki sírhalmára
Gyöngy hull a koporsójára;
- Hej Vidrócki, most gyere ki,
Hat vármegye vár ideki!

- Mit ér nekem hat vármegye?
Tizenkettő jöjjön ide!

Mátravidék

FÁBIÁN PISTA

Engöm hívnak Fábián Pistának,
A némöt szökött katonájának.
Nem viselöm szürke köpönyegit,
Nem is öszöm a némöt kinyerit.

Fekete föld termi a jó búzát,
Sűrű erdő neveli a betyárt,
Kocsmárosné, viselje hát gondját,
A jó Isten hordozza a baját.

Szöged felül fújdogál a szellő,
Gyün a zsandár, mint a záporoső,
Szögény Fábián, maga van egyedül,
Ű is fordul a fegyvere felé.

- Bátor szívem, szömbeszállok vélek,
Mögfelelök magyar beszédömnek!...
Jaj, Istenöm, de nagyot vétöttem,
Hogy a zsandártisztet agyonlüttem!

Jaj, Istenöm, halált köll szenvednöm,
Vagy örökös rabságot viselnöm!
Szögedön túl van egy akasztófa,
Hej, csak odáig lösz sétálásom.

Eltemetnek a némöt agarak,
Mögsiratnak az erdei vadak;
Inkább löszök sasok vacsorája,
Mint én lögyek némöt katonája!

Isten hozzád Szalonta városa!
Én már többet nem löszök betyárja.
Terömhét mán zöd fővet laposa,
Nem legeli a Fábián lova!

Csanádapáca (Csanád)

RÓZSA SÁNDOR AZ ÉN NEVEM

Rózsa Sándor az én nevem,
Az urakat nem ismerem,
Bakony-erdő a lakásom,
Ezer betyár a pajtásom.

Aki betyár akar lenni,
Nem kell annak megijedni,
Én is az akarok lenni,
Én sem szoktam megijedni.

Tizenhat esztendős voltam,
Mikor lopni megtanultam,
Loptam harminchárom lovat,
Mégsem csörgetem a vasat.

Tele a zsebem bankóval,
Az istállómban lopott lóval:
Harminc fakó, harminc deres,
Hej! Az mind szép jányra keres.

Fut az betyár a pusztába,
Sír babája ablakába.
Ne sírj babám olyan nagyon,
Nem lövik a betyárt agyon.

Csinos makra az én pipám,
Száz aranyért nem is adnám,
Csinos az én rózsám ajka,
Mikor szám csókja borítja.

Alföld

ZÖLD MARCI

Addig gyűj el én Mártonom,
Míg a szöszöm le nem fonom.
Ha el nem gyűsz akkorára,
Mást kötök föl a rokkára.

Már harmadik orsóm járja,
Szívem a szívedet várja,
Gyere, Marci, bebucsájtak,
Jaj, de tiszta szívbül várlak.

Zárott ajtóm nyitva tartom,
Szép galambom bebucsájtom,
Teszek széket, leültetlek,
Vetek ágyat, lefektetlek.
Igyunk, együnk, ha jóllakunk,
Még reggelig jót alhatunk.

Burónyi látom az eget,
Egy terhes felhő fenyeget,
Fúj a szellő Fegyvernektül,
Reszketek a menykövektül.

Kértem Marcit az egekre,
Hogy ne menjen Fegyvernekre,
De nem hajlott kérésemre,
Bánatot hozott szívemre.

Megengedjél, szép angyalom,
Nem hibából cselekedtem,
Megtámadt egy ellenségem,
Elvesztettem remínysígem.

Mikor a vígbúcsút vette,
Száját az én számhoz tette,
Úgy csókolt meg utoljára,
Úgy ült fel a lovára.

Háromszor tért lova vissza,
Hogy hordozta ide s tova,
Tán érzette szerelmünköt,
Szerencsétlen esetünköt.

Ha Ződ Marcim veszni talál,
Ragadj el engem is, halál;...
Mert nála nélkül az élet
Már énnekem csak ítélet.

Ghymes (Nyitra)

SOBRI

- Hej, haj! kis menyecske!
Kivel háltál a múlt este?
- Hej, haj! Nyirfaival,
Az én kedves galambommal.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Hogyan tetszik a mulatás?
- Hej, haj, nem jól tetszik,
Mert Nyirfai halva fekszik.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Micsoda az a sárga ház?
- Hej, haj! Sümeg város,
Ott lakik a komiszáros.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Elvitték a pej paripát.
- Hej, haj, csak hadd vigyék,
Van még a ménesen elég.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Elvitték az irhás subát.
- Hej, haj, csak hadd vigyék,
Van még a szúcsöknél elég.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Elvitték a selyemruhát.
- Hej, haj, csak hadd vigyék,
Van még a boltokban elég.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Elvitték a nyalka csizmát.
- Hej, haj, csak hadd vigyék,
Van még a vargáknál elég.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Elvitték az inget, gatyát.
- Hej, haj, csak hadd vigyék,
Van még a tótoknál elég.

- Hej, haj! Sobri pajtás!
Hozzák már az akasztófát!
- Hej, haj, csak hadd hozzák,
Sobrit arra nem akasztják!

Csongrád

SZABÓ VILMA

(A gyermekgyilkos leányanya)

Arra alá vörös az ég alja,
Ott teröm a narancspiros alma,
Nem jó íze vagy az almának:
Akit Vilma szakajtott magának.

Szabó Vilma lemönt a kis kertbe,
Ráborult a hársfa levelire,
Háromszor is kiáltottam néki:
- Kelj föl Vilma, mer möglát valaki! -

Szabó Vilma nem vötte tréfának,
Kisértelt a mukrinyi kocsmába.
Még a borát ki se is ihatta:
Kilenc zsandár állott az ajtóba.

Szabó Vilmát hat zsandár kíséri,
Szögény Sándor az ablakon nézi:
- Ne nézd, Sándor, gyászos életömet,
Gyereködér szenvedöm ezöket! -

Szabó Vilma krinolin szoknyája,
Nem látszik azon a vastagsága,
De mögmondta vármögye bábája:
Hogy a Vilma három gyerek anyja.

- Szabó Vilma, nem fájt-e a szíved,
Hogy megölted három gyereködet?
- Dehogynem fájt, talán mög is hasadt,
Halálomig csörgetöm a vasat! -

Szabó Vilma lemönt az erdőbe,
Főtekintött a csillagos égre,
Főtekintött a csillagos égre,
- Jaj, Istenöm, de rossz jut eszömbel! -

Szabó Vilma azt üzente anyjának;
Párnát küldjön a feje aljának;
Az anyja azt üzente Vilmának:
Haját tögye a feje aljának!

Szaján (Torontál)

SÁRA ASSZONY

(A férj-gyilkos asszony)

- Mit mosogat Sára néném a kúton?

- Az uram ágylepedőjét, azt mosom;

Beleejtettem a ruca vízibe,

Ki kell mosni a hónapi ünnepre.

- De sok víre vót annak a rucának,

Talán még több, amennyi az urának!

- Pedig én csak rucavírbe ejtettem,

A hónapi ünnepre dörzsölgetem.

- Sára néni, hát az ura merre van,

Tán a rucát koppasztja a konyhában?

- Favágni ment öccsivel az erdőbe,

Én meg jöttem tisztálni az ünnepre. -

Sára asszony tömlöcbe is azt hajtja:

Adják oda lepedőjét, hagy mossa,

Beleejtette a ruca vízibe,

Ki kell mosni a hónapi ünnepre.

Nagyszalonta (Bihar)

FÖLSZÁLLOTT A PÁVA

Fölszállott a páva
Vármegye házára,
Látod, Bagi András
Most esett rabságba:

Se nem a gulyáér,
Se nem az ökörér,
Hanem Sinka Pista
Fejbecsapásáér.

Már Bagi Andrásnak
Minek a bokréta?
Mikor már ő is csak egy szál,
Egy szál levendula.

Egy szál levendula,
Két szál tubarózsa;
Mer Sinka Pistának
Ő vót a gyilkosa.

Egyszer ütött oda,
Véres lett fokossa;
Másszor ütött oda,
Elállott a szava.

Pátfalvi temető
Balra van bevetve,
Szegény Sinka Pista
Oda van temetve.

Már Sinka Pistának
Húzzák a harangot,
De Bagi Andrásnak
Csörgetik a láncot.

Apátfalva (Csanád)

FEGYVERT S BÁTOR SZÍVET

1. Fegyvert s bátor szívet kell annak szerezni,
Az ki hazájáért kész harcot próbálni,
Élet s halál között szerencsét keresni,
Kard, sűrű lövés közt nem kell semmit félni.
2. Világ előtt szégyen hazánk pusztulása,
Minden csata nélkül magyarnak romlása;
Nagyhírű nemzetnek prédára hullása,
Török dandároknak könnyen kóborlása.
3. Kevés békességhez, mellyel csak hiteget
A török bennünket, s magához édesget,
Ne bízunk: mert mutat romlandó üveget,
Vagy édes méz alatt nyújt keserű mérget.
4. Zászlód alá, hazám, kérd, jöjjön magyar Márs,
Pusztító had ellen ki légyen veled társ;
Mert már hónyod alatt alig maradt az Ars, -
Félek rajta, hogy te öved ne légyen hárs!
5. Szállj ki hát álmodból, még pihenést vehetsz,
Fogj fegyvert markodba, szabadulást nyerhetsz,
És bánatos ködből majd öröme mehetsz -
Feltött szándékodban kívánt véget érhetsz.
6. Imhol sok bestia ellened kardot vont, -
De ha serénységed tunyaságot elront:
Sok zászlós kópiát holdjával öszveront,
Rendelt csoportokat szaggatva széjjelbont.
7. Virtus még közülünk szintén ki nem szakadt,
Noha sok muszurmány bátorságra fakadt:
Sokszor magyar miatt török hold megapadt -
Most is éles kardunk hüvelyben nem ragadt!
8. Zászlós magyar vitéz tőlünk ily jót kíván,
Induljunk meg immár kedves hazánk kárán;
Ne hagyjunk töltözni pogányt magunk javán,
Példát kész mutatni egy vitéz magyar bán.
9. Ha magyar kard pogány karddal öszvecserdül, -
Jól fordul az kocka: szerencsénk is perdül;
Bánatban bús elménk öröme fölzendül,
Vitézségünk miatt pogány füle csendül.
10. Így jön meg hazánknak régi szabadsága,
Bánat, siralomnak öröm lesz váltsága,
Elpusztult földünknek lehet orvossága -
Igaz magyarságnak csak ez kívánsága!

SZABADSÁGUNK RONTÓ

1. Szabadságunk rontó,
Igazságunk bontó
Szomszéd, immár örülhetsz,
Magyar vér gyűlölő,
Pénzünknek örülő,
Tollunkkal ékesülhetsz,
Mondj jó hírt szívednek,
Kívánt pecsenyédnek
Víg fogat köszörülhetsz.
2. Pusztaság épsége,
Holt elevensége
Az magyar koronának,
Török, tatár, német
Bennünk pusztít s éget,
Nincs vége prédájának,
Tűz, láng, füst burítja,
Hasznát szaporítja
Az kincses kamorának.
3. Német métely fogta
Béleket s elnyomta
Szíveket az uraknak
Róma siket és vak,
Vagyon gondja mert csak
Erszényére az papnak,
Szenvedj, és nem érzi,
Behúnt szemmel nézi
Csorbáját magyar napnak.
4. Ártalmas tanácsok
Istentelen ácsok
S késedelmes kovácsok,
Életünk fonalát
Testünk szőrit, szálát
Rossz vizsgáló takácsok,
Méreg keseríti,
Kit nyujt szegett hiti,
Mésszel gyúrott kalácsok
5. Békesség hajléka
S oltalom árnyéka
Alatt nagy kegyetlenség,
Méz szín alatt méreg,
Hant alatt rút féreg
Fekszik istentelenség,
Óhatta s nem ótta,

- Sőt maga is tódta
Terhünket az németiség.
6. Csalt reménségünkben,
Nagy nehéz igyünkben
Midőn meg nem segített,
Táplált biztatással,
De árultatással
Forrót alánk hevített,
Gázolt táborostul,
Mígnem országostul
Pogány kézre kerített.
7. Járt eszesen s óva,
Szerencsére soha,
Mert fejét nem vétette,
Hogy Magyarországért
A német ontson vért,
Magyar nem érdemlette,
Köszönd, hogy kenyerét,
Tik, lúd, borát, serét
Költeni segítette.
8. Ordinanciája
Volt, hogy meg ne várja,
Ha jön török vagy tatár,
Ha sánchoz nem bízik
Szaladjon mind vízig,
Tágas ott is az határ,
Ha ott sem állhatja
Az túlsó víz partja
Még most elég erős vár.
9. Zsák abrakját bánta,
Sisakját sem szánta,
Ebédjét meg nem ette
Hordós bora maradt,
Fél saruba szaladt,
Patkóját ott feledte,
Miulta nap égen
Soha ilyen szégyen
Magyaron nem követte.
10. Az török ereje
S agya veleje
Hogy házunkban érkezék,
Végbeli sokaság
S boszniai gázság
Hogy helünkben férkezék,
Írtam barátomnak,
Surj ispájának,
Ezekről emlékezzék.

JAJSZÓ, MELYBEN ÉDES HAZÁNK ROMLÁSÁT SIRATJA EGY POETA

1. Zokogó sírással sírhatsz, magyar nemzet,
Mert szemed bekötve idegeny nép vezet.
Jóakaratedért, ládd, gonosszal fizet,
Hogy elpusztíthasson, bizony arra siet.
2. Te napod fényében minap hold öltözött,
Minden javaiddal torkáig töltözött.
Fiaidban sokat rabszíjára fűzött,
Végre palotáid lángjánál fűtözött.
3. Ez jaj alig múlt el, meg más jaj követi,
De az sem múlik el, harmad jaj ott éri.
Az bánotnak árja siralmad neveli,
Az sok jajszó rajtad ugyan egymást éri.
4. Az napnyugoti sas körme közé kapta,
Te gyöngé testedet erősen marcongja,
Hogy erőd ne légyen, szárnyodat szaggatja,
Szép piros véreddel fiait hizlalja.
5. Nincs titkos végezés belől palotádban,
Nincs ezüst vagy arany titkos tárházodban,
Nincs oly jövedelem akárhol laktodban,
Melyet írva nem látsz austriai házban.
6. Ez oka: praktikát hogy forral ellened,
Míg rabjává nem tesz nemzetestül téged,
Hogy büdös köntösét viseltesse véled,
Ma is nagy víg kedvvel éli keresményed.
7. Ládd-é, praktikáknak neve rád mit hozza,
Minden jószágodbul kipusztíta - foszta,
Elérkezék hozzád az nagy summa dika,
Mely miatt szemeid kisíra s apada.
8. De ezek földiek és mind elmulandók,
Nap, hold alatt valók, ezért változandók,
Nem is oly zokogó sírásra indítók,
Mint az mely gonoszok reánk tódulandók.
9. Oh, bánotban borult szegény magyar haza!
Kemény kűszív volna, ki téged nem szána,
Oh elpusztított jajszó: Pannónia,
Ki volna, sorsodon, ki méltán nem sírna.

— — — — —

19. Mert mikor nem vélnéd nagy hirtelenséggel
Jezsovíták mentek rád nímet sereggel,
Templom kulcsát kérik fenyegetésekkel,
Kit sírván hallgatunk lehajtott fejekkel.

20. Elszedék egyenként túlünk templominkat,
Mindenütt üldözik lölkipásztorinkat,
Prédálják azoknak minden jószágokat,
Pilátustul kérnek őrző katonákat.
21. Tápon visszavevék ismét az templomot,
Melyért jezsoviták vittek rá dülókat,
Sok száz tallért vontak rajtok bírságokat,
Templomban kergetik nagy büntetés alatt.
22. Negyven lovas német siet Szentmiklóstra
Az jezsovitákkal szegény polgárokra,
Hogy, ha nem engednek, hányják őket kardra,
Prédikátort, mestert vigyék az rabságra.
23. Az több helyekkel is ilyenformán bántak,
Sokszámú nímetet rájok szállítottak,
Ezek erejével szegény néppel bírtak,
Melyért az Istennek sírván panasztak.
24. Sirassatok minket, kik távul halljátok,
Jajgassatok minket, kik közel látjátok!
Gyászban öltözzetek már, szomszéd városok,
Bánkódjatok rajtunk, keresztény országok!

MIT BÚSULSZ KENYERES

1. Mit búsulsz kenyeres, midőn semmid nincsen?
Jó az Isten, jót ád, légy jó remiségben.
Fölnyílik az idő majd az gyöngye füre,
Hova két szemünk lát, elbújosunk ketten.
2. Oh, édes pajtásom, hogyan búsulkodnék,
Mikor az sok gondok rajtam uralkodnak,
Sok gondolkodások szüntelen fárosztnak,
Minden órán engem elmémbe bágyosznak.
3. Rongyos az dolmányom, kivan az oldalom,
Az sok foltul ugyan nehéz az nadrágom,
Hátom lapockáját veri az kalpogom,
Zsírtul ködmenyem is igen megavult már.
4. Az köpönyegem is igen jó viselt már,
Az sok eső miatt vagyon benne sok kár,
Mind elrothasztotta az csizmámat nagy sár,
És nyereségemmel kerest pénz szűkön jár.
5. Nincsen abrak, széna, rút hitvány az lovam,
Rongyos az istálló, igen pusztá házam,
Mind eltöredezett szegen az nyeregfám,
Mind elkopott róla az sok szép nyert szerszám.
6. Kenyerem, pecsenyém igen szűkön vagyon,
Morzsalék sem hever mast az tarsolyomban,
Pénzem pedig nincsen mast az oldalamon,
Kiürült az gyűszűm, elkölt kóballásom.
7. Az lovamról igen lekopott az patkó,
Az ki még rajta van, az is nem igen jó.
Ha nem patkoltatok, elhal túlem az ló,
Csak gyalog maradok, mint egy rút kóballó.
8. Az farkasbőrömmnek lekopott az szőre,
Pókháló palackom az szegen bélepte.
Nyargalózik rajtam az tetvek serege,
Mert szurkos az üngöm, nincs ki fejjéitse.
9. Kurva már az anyja! mint élhetek, élek,
Kivetem hasamat az szép verőfénynek,
Csak úgy dohányozok az midőn éhezek,
Így én is másokkal szépen eltöngődök.

EGY BUJDOSÓ SZEGÉNYLEGÉNY

1. Egy bujdosó szegénylegény,
Idegeny földön jövevény,
Csak megvonta magát szegény,
Hogy ne is látná az napfény.
2. Nincsen semmi állapotja,
Ismérője, sem barátja,
Jó szerencsáját óhajtja,
Mert előmentit nem látja.
3. Szakadozott, szennyes ünge,
Rongyos fejér köpönyegje,
Megkopott tollas süvege,
Kidült csizmájának kérge.
4. Elrothadott hevederje,
Megvetkőzött farkasbőre,
Szorult csak egy göcsörére,
Nem sokat hajt mast szőrre.
5. Hegyes tőre ketté romlott,
Minden szerszáma megbomlott,
Vánkosábul toll kihullott,
Dolmánya, nadrágja foszlott.
6. Sok sár, víz érte szablyáját,
Hó, zápor verte lódingját,
Rozsda megfogta puskáját,
Lova hullatta patkóját.
7. Az fehér is holt ösztövé,
Meglátszik rajta az szügyér,
Kórószál ínyéhez nem fér,
Mert loboncot üznyi nem mér.
8. Italára szomorún néz,
El köll túrnyi, noha nehéz,
Mert az gyakran csak csupa víz,
Ritkán vagy rajta boríz.
9. Inkább pusztákon bujdosnék,
Pogány törökkel csatáznék,
Kövé borjút, báránt ennék,
Az fehér is ott jól lagnék.
10. Abban nincsen remínsége,
Fizetségben nyeresége,
Vitézségen előmente,
Tisztességes híre, neve.
11. Talán az idő megfordul
Az jó szerencse megmozdul,

Katonacsillag földerül,
Zabot ő akkor nem koldul.

12. Hol nem lehet, senkit nem bánt,
Két pénzt, garast ha ő elránt,
Nem sokat vét ő azeránt,
Az mint tanulta, csak úgy szánt.

13. Katonapor ha búsítja,
Tíz avagy húsz, az ki bántja,
Vállát csak meg sem vonyítja,
Csak csöndesen elmúlatja.

14. Nám föltette az cégért is,
Van hozzá vastag nyaka is,
Biztatja magát azzal is,
Állapotra mehet úgy is.

15. Az ki ez éneket szerzé,
Sok helyen ő megijede.
Sok helyen mást megijeszte,
Ekképpen járt ő élete.

SZEGÉNYLEGÉNY DOLGA

1. Szegénylegény dolga
És keserves gondja!
Sok búbanot, keserűség,
Mindenfelől éri inség
Az szegénylegényt.
2. Bujdosik ő sokszor,
Törődik olyankor.
Bujdosásban, fárodtságban
Sokat búsul járásában
Az szegénylegény.
3. Életét rendölnyi,
Mely felé hajtanyi
Nem tudhatja, mert fogyasztja,
Eszét, kedvét csak forgatja
Az szegénylegény.
4. Oskolát elhagyván,
Társoitul válván,
Már nem tudja, melyik útra
Magát adja nagy bújában
Az szegénylegény.
5. Bujdosásra menne
Nagy idegeny földre,
De szerencse ha nem szolgál,
Bánójában csak meg nem hal
Az szegénylegény.
6. Házasadnyi nem mér,
Mert sok költséget kér.
Hogy személyét kötelezze,
Magát adja bánójában
Az szegénylegény.
7. Az katonakenyér,
Kit szegény karddal nyér,
Nem szokhatna, mert koplalna
Soha penig jól sem lakna
Az szegénylegény.
8. Mesterséghez fognyi?
Nehéz már tanulnyi,
Mert az munkát, pirongatást,
Nem tűrheti inaskodást
Az szegénylegény.
9. Hogyha kancellista,
Avagy patvarista

- Ő akarna lenni, módja
Nincsen hozzá, csak nyavalya
Szegénylegénynek.
10. Urak prevendájok
Nehéz szolgálatjok,
Éjjel-nappal nem nyughatik,
Az uraktól csak szidatik
Az szegénylegény.
11. Hogy szemesnek való
Az játékajánló?
Ott az cifrák és az nyalkák
Pirongatják és hurítják
Az szegénylegényt.
12. Tányért sem akarna
Udvarban nyalnia,
Mert ily nótát, ily regulát
Régen hallott ilyen strófát
Az szegénylegény.
13. Hogyha volna kedve
Az barátéletre:
Sanyarúság mast élete,
Ott is lenne szenvedése
Szegénylegénynek.
14. Csép, kapa: nyavalya!
Súlyos annak gondja!
Mert föltöri az tenyerét,
Elfogyasztja kis erejét
Szegénylegénynek.
15. Sima ténta, penna:
Még azt is megunja!
Az kapának az ő éle,
Vastag, látszik az ő nyele
Szegénylegénynek.
16. Béres szolga ha lész,
Szokatlan ahhoz lész!
Ugyan kirí az kezébül
Ekeszarva mindenestül
Szegénylegénynek.
17. Jobbágyságot üznyi,
Fölfaluban laknyi:
Úzik, hajtják úr dolgára,
Sok pénzt kérnek porcióra
Szegénylegénytül.
18. Házrul házra járást
Szigyenli koldulást,

Mert mindenütt pirongatják,
És jó szívvel nem is látják
Az szegénylegényt.

19. Azt vetik szemére,
Vagyon még ereje,
Dolgozással elélhetne,
Henyélést ha elkerülne
Az szegénylegényt.
20. Nem gondolnak véle,
Hogy üres az béle.
Nem tudhatják tudományát,
Csak úgy tartják, mint ostobát,
Az szegénylegényt.
21. Ha rókamály nincsen
Az mentéje szélin,
Bár Salamony tudományát
Föllyülmúlja okosságát
Az szegénylegényt.
22. De nincs böcsületi,
Mert azt nem nyerheti
Pénz, fajlendis köntös nélkül,
Az asztalhoz elő sem ül
Az szegénylegényt.
23. Azért szegénylegény
Mindenütt jövevény!
Bízza dolgát istenére,
Az ki vigyáz életére
Szegénylegénynek.
24. Ez fölvész baját,
Minden súlyos gondját.
Fölemeli még valaha,
Csak őt el ne hagyja soha
Az szegénylegényt!
25. Ki ezt szerzette volt,
Az sokat próbált volt,
Sok ínségben, bujdosásban
Életében ez országban
Ez szegénylegényt.

(Szentsei-daloskönyv)

IGEN SZÉP BUJDOSÓ LEGÉNYEK ÉNEKE

1. Gondviselő édes atyám,
Kérlek, immár meg ne utálj,
Onnét felől vigyázz reám,
Mert érkezett nagy nyavalyám.
2. Édes, teremtő jó atyám,
Én immár mire jutottam!
Csak mióta én bujdostam,
Minden költségből kifogytam.
3. Szegény vagyok, hogy-hogy éljek?
Idegen földre hogy menjek?
Útravalót hogy keressek?
Kenyeret is miből költsek?
4. Egy pénznek ura nem vagyok,
Az erszényből mert kifogyott,
Kölcsön penig nem kaphatok,
Emberségim itt nem nagyok.
5. Zálogba vetném jószágom:
Ha volna mihez nyúlhatnom,
Igyefogyott szegény voltom,
Csak magamot alig tartom.
6. Csak elmegyek egyik földre,
Elbujdosom valamerre,
Egy országnak szegletire
Ott megszálllok egyik földre.
7. [Az] Istenre nézve talám
Találkozik olyan Atyám
Avagy olyan mostoh' anyám,
Aki gondot visel reám.
8. Igaz, teremtő jó atya,
Minden szegények gyámola,
Vigyázz az szegény árvákra
Az idegen bujdosókra.
9. Szegény fejem hozzád hajtom,
Minden dolgom reád bízom:
Légy az én édes tútorom,
Elöttem járó csillagom.
10. Talám mindaddig bujdosom:
Jóra fordul gondolatom,
Lészen annyi nyugodalmom
Ahol fejemet lehajtom!

11. Valamely föld határára,
Ha megszálllok éjtszakára:
Szegény madarak módjára
Fészket rakok az ágakra.
12. Ez ég alatt, az föld színén
Vagyon-é olyan jövevény,
Avagy olyan szegénylegény,
Nem is termett olyan, mint én.
13. Nincsen nékem atyám, anyám,
Akihez én folyamodnám;
Isten az én atyám, anyám
Aki gondot visel reám!
14. Mindenektől elhagyattam,
Csak Istenemre maradtam,
Arra dolgomat én bíztam,
Ő szent fölségére hattam.
15. Bujdosó szoros utakon,
Esméretlen földhátakon,
Forgok sokféle próbákon
És idegen országokon.
16. Eluntam már az bujdosást
És az keserves vándorlást;
Istenem, mutass oly szállást,
Ahol találjak jó nyugvást!
17. Országnak fényes csillaga,
Szegény fejem kalauza:
Mutass utat valahova,
Egyik ország határára!
18. Menj el, azt mondja az Isten,
Válogass a jó földekben,
Szállj meg Pálma szigetiben,
Az Jordán vize mentiben!
19. Ahol a szívednek tetszik:
Fáradt tested megnyugthatik,
Fáradt tested megnyugodjék
Könyves szemed hadd aludjék!
20. Megnyugszol ott bús szívedtül,
Szíved keserűségétül,
És sokféle félelmeiktül
Bánatos szíved megenyhül.
21. Ha betegséged történik:
Fáradt tested elnyugoszik,
Lelked Istenhez vétetik,
Tested a földbe tétetik.

22. Ott leszen étéletnapig,
Egynehány száz esztendőig,
Azután megételtetik
És boldogságban vitetik.
23. Ez a vége életemnek,
Énnékem, szegínylegénnek;
Bujdosása én fejemnek,
Nyomorult sorsa éltemnek.
24. Ez a vége énekemnek...
Engem kinek nevezzenek?
Csak egy szegény idegennek,
Bujdosó szegínylegénnek.
25. Nemes Ungvár vármegyében,
Az erdőháti szigetben,
Az Latorca mellékében
Éneklém ezt egy üdőben.

A KOLOZSVÁRI VESZEDELEMRŐL VALÓ HISTÓRIA

1. Oh magyar nemzetnek fényes koronája,
Hervadtságra jutott díszes laurája!
Hová lett hírednek zöldelő pálmája?
Elhullott zöld fádnak szép arany almája.
2. Régi hírrel-névvvel dicséretes valál,
Sokféle népeket zászlód alá hajtál,
Magyar Attilával nagy dolgot forgattál,
Mikor Scítiából ez földre kijutál.
3. Szerencse jobb szárnyán frissen repül vala,
Széjjel e világon kiterjedett vala,
Hírednek pálmája nevededik vala,
Feltetszett csillagod szépen fénylik vala.
4. De lám mely hirtelen gyalázatra jutál,
Édes szép nemzetünk mint megcsúfoltatál!
Gyásszal, siralommal, jaj, beborítottál,
Sok jaj, keserűség alá taszítottál.
5. Nyomorúságoknak ízetlen árvize,
Rád tódul és megfojt keserűség íze.
Minden nemzet rajtad nevetséget úze,
Bánattal, csúfsággal megterhele tüze.
6. Már valamely fele szemedet fordítod,
Édes nemzetednek veszedelmét látod.
Mindenfelé csak jaj s nyomorúság sorsod,
Meghervadt orcádat könnyeddel áztatod.
7. Elesett fejetek ékes koronája,
Ékességgel díszes régi nemzetsége,
Nemes virtusakkal tiszta fényessége,
Homályba öltözött csillagod szépsége.
8. Véreddel izzadott ellenség fegyvere.
Minden ütközötön erősen megvere,
Glóriát, triumfust minden helyen nyere,
Ómiatta sok test a földön hevere.
9. Mindenfelé rólad siralmas verseket,
Írnak könnyhullással teljes énekeket,
Mert mindenütt ő hagy számtalan testeket,
Kiknek keservesen siratják testeket.
10. Számtalan sok néped vesze Holdvilágnál,
Azután csakhamar Feketehalamnál,
Halamba rakaték Szebennek sáncánál,
Újabbán mast sok test hullá Kolozsvárnál.

11. Mikor ingyen vélni nem is tudták vala,
Sőt jó reménységben köztök minden vala,
Baron, a nemesség utának nyomula,
Hirtelen közülük számtalan elhulla,
12. A föld fénylik vala szép piros vérekkal,
Széjjel betölt vala elhullott testekkel,
Mint vadak erdőben: szegények ebekkel
Vadásztatnak vala vizslákkal, kölykökkel.
13. Mindenfele köztök kik szánkodnak vala,
Egy szoros utában tolyonkoznak vala,
Másfelől előttük nemes dandár vala,
Hátul szegényeket lövik, vágják vala.
14. Némelyeket abból csúfsággal elvittek,
Egyiptum insége alá rekesztettek.
Jaj szegények, ezek mire neveltettek,
Csúfos mesterséggel csinált vasban vertek.
15. Oh, szívet fonnyasztó szomorú esztendő,
Kinek minden része keserűséggel jó,
Édes nemzetünknek keserves jajt szerző,
Sok édesanyáknak szíveket epesztő.
16. Oh keserves atyák, mire születétek,
Kedves magzatakat mire neveltétek!
Csaknem kettészakad szomorú szívetek,
Sűrű könnyhullással telik meg szemetek.
17. Sok özvegyek szíve bánattal virágzik,
Halállal életek, szívek is kettőzik,
Amelyekben sok bú, gondolat érkezik,
Nyomorúság habja rajtok megütközék.
18. Ki kedves magzatját, ki szép hütös társát,
Ki siratja bátyját, ki édes rokonát,
Jajszóval említi Kolozsvár határát,
Könnyével újíttja ételét, italát.
19. Oh véletlen eset, jaj iszonyú romlás!
Jaj, szomorú példa, iszonyú pusztulás!
Megapedt lelkünkben nincs már vidámulás,
Orcánkon lecsordul keserves könnyhullás.
20. Oh vért szomjúhozó vérszipó Hárpiák,
Életünk fogyató vad fene bestiák,
Szomorú szíveket bágyasztó Hárpiák,
Erre neveltünk-e kegyetlen Fúriák?
21. Jaj, mire neveltünk? Nagy veszedelmünkre!
Édes országunknak nagy veszedelmére.
Vérrel vérebeket hizlalunk fejünkre,
Viselhetetlen gyászt hozol nemzetünkre.

22. Gyászolnak az egek nemzetünk romlásán,
Homályos a szép nap szörnyű pusztulásán,
Sírnak a csillagok megváltozott sorsán,
Kesereg a nagy föld vére kiomlásán!
23. Írtam ez verseket ezerhét- és száz- és négyben,
Midőn nemzetünknek szép piros vérében.
Úsztanak a szablyák Kolozsvár völgyében.
Nyugossa meg Isten lelketek mennyégben!

SIRALMAS ÉNEK AZ SZÖMÖREI HARCRUL

1. Oh, fölséges Isten, igyünk mire juta!
Az mi romlásunkat mind ez világ tudja
És jól látja:
Minémű nyavalya,
Esék rajtunk az Isten ostora.
2. Az gróf Forgách Simony mikoron hívatá,
Nemest és nemtelent hadban parancsolá
És meghagyá:
Az ki nem akarná,
Feje elvesz és minden jószága.
3. Jaj, mely veszedelem esék magyarokon!
Sok jó élő gazda elvesze az harcon,
Ki ustromon,
Nem volt keze kardon,
Nem is hitte, hogy akkor meghaljon.
4. Apolló hogy hallá ezeknek halálát,
Mindjárt ő lantjának mézzel folyó szavát,
Citeráját,
Könyveinek árját,
Keservesen így kezdé el szavát:
5. Oh, szomorú eset, oh, gonosz szerencse,
Szegény magyaroknak miképpen fizete!
Jót ígére,
Méreggel öntöze,
Kivel megtöltt mindeneknek szíve.
6. Kiknek nem régenten kiáradott kedvek,
Ő ellenségekre vala bátor szívek,
Hogy értékek,
Megmaradjon fejek,
De változék gyászban burúlt szívek.
7. Nagy Győr vármegyében az szentpáli mező,
Biztonság lesz ebben ott közel Szömörő,
Veszélyt szerző,
Halállal fizető,
Nagy sokaknak lön fejek elvesztő.
8. Ezerhétszáz fölött negyedik esztendón
Esék nagy vérontás szömörői mezőn,
Jakab hóban
Az hatodik napon
Beburula Magyarország gyászban,

9. Szörnyű! Apollónak zöngedező lantja,
Szörnyű! Orpheusnak gyönyörű nótája
Elváltoza,
Ékes szép nótája,
Méreggé lón fülemüle szava.
10. Haszternek tábora hogy felénk indula,
Hírünk ké nem lévén, készületlen kapa.
Ki vigada,
Készen sok ágyúja,
Rendölt seregével megnyomata.
11. Hull szegény magyarság szörnyű sokságával,
Rajta az ellenség, lövi az ágyúkkal
Pallosokkal
Vágják hamarsággal,
Gyalogságot tipratják az lóval.
12. Úgy hever az holttest az mezőkön széjjel:
Miként aratáskor sűrű kéve renddel;
Piros vérrel
Festetnek ott széjjel,
Megárodtak, folynak sebességgel.
13. Némelyet közülünk elevenen nyúztak,
Álgyúlövésekkel izenkét szaggattak,
És kínozottak,
Rútul sanyargattak -
Az sík mezők vérrel virágoztak.
14. Szaladásra jutott félelem fejünkre,
Tüzet gyultottanak bokrokban testünkre,
Mely ránk ége,
Ottan fölpörsöle,
Maradásunk nem volt békességre.
15. Égi madaraknak, vadaknak gyomrai,
Megéhült ebeknek mardozó fogai:
Emésztői,
Löttek temetői,
Számptolan sok férgek megevői.
16. Oh, édes anyáknak föltartott magzatja,
Mint hever az földön szegényeknek tagja!
Nincs ki szánja,
Vagy földbe takarja,
Még olyan sincs, ki összevehordassa.
17. Nem volt sohol senki olyan istenfélő,
Ki holt teteminken lenne könyörülő,
Eltemető,
Az földről fölszedő,
Ruháinkat elég lón elvivő.

18. Oh, siralmas anyák, keseredett atyák,
Bátyaink, öcséink és kedves hűgaink,
Hitvestársink,
Mi édes özvegyink,
Könnyezhettek szerelmes magzatink!
19. Bételék országunk sok keserű gyáásszal,
Béburult nemzetünk sokféle panasszal
És bánottal,
Sok hírhallásokkal,
Szemeink is bétöltek sírással.
20. Mert egyfelől német rontja országunkat,
Másfelől pogány rác pusztítja hazánkat,
Jóságunkat,
Elhordja marhánkat.
Uram, szánd meg így nagy romlásunkat.
21. Az víg öröm elmúlt, siralom érkezék,
Sok víg szívek helyett szomorú érkezett,
Mert elveszett;
Nincs mivel életét,
Táplálhossa nyomorult cselédjét.
22. Azért nem hallatnak örvendetes hírek,
Mert vannak még mast is rajtunk ellenségek,
Kik kergetnek,
Igen peresölnek,
Sokat bennünk éhhel is megölnek.
23. Azért, Uram, Jézus, kérünk mast avégre:
Tekénts kegyes szemmel szegény nemzetünkre!
Ne hadd végre,
De adjad kezére,
Ez országnak az mit kíván szíve.
24. Szerzém ez éneket keserűségemben,
Holt tetemek között való lételemben,
És így szólván,
Magamban gondolván:
Nyugosztald őket boldogságban!
25. Dicséret, dicsőség légyen az Atyának,
Véle egyetemben az ő szent fiának,
Ki hazánknak,
Édes országunknak
Adjon szabadulást magyaroknak!

RICSÁNY NÉMET FŐGENERÁLIS TÖREDELMES GYÓNÁSA

1. Elbocsátá Ricsány egy csoport seregit,
Hétezer válogatott német fegyveresit,
Hogy jablonci mezőben vitéz hírit-nevit,
Kiterjessze hatalmát. Így kezdé beszédit:
2. „Nem tudom én soha, mért küldött bennünket
Az római császár, hogy magyar nemzetet
Öljük, vágjuk, ígessük, ontsuk ki véreket,
És íppen elpusztítsuk jó lakó földöket.
3. Az Isten nem adott kecskének nagy farkat,
Sem kondor disznónak unikornis szarvat,
Tallalás és fallalás bagolynak hatalmat,
Hogy íppen elronthassa oroszlyán táborát.
4. Holott az magyar nemzet volt nekünk oltalmunk,
Török és tatár ellen volt erős paizsunk,
És kívánságunk szerint ételünk s italunk,
Aranyos és ezüstös, fínyes ruházatunk.
5. Ennek egyéb nem oka, hanem az gyűlölség,
Németekkel született sok csalárd mesterség,
Sok jámbor asszonyokon perpatrált, dühösség,
Sok ártatlan szűzeken tött poklos feslettség.
6. Már az magyar nemzetnek igen megvetése
És ő ruházatjoknak gonosz gyűlölsége,
Az zsidóknál is alábbvaló böcsölése,
Jó hírek és neveknek láb alá vetése.
7. Sok bagácsiáinknak fel s alá járása,
Réték és vetéseknek lekaszáltatása,
Az szegény jobbágyságnak verése s taglása,
Lovok mellett kötözve urok hurcolása.
8. Országnak törvénye ellen tiszték behozása,
Német gavalléroknak tiszték eladása,
Sok szabad városoknak jussok elrontása,
Úgymint Jászság és Kúnság dühös rongálása.
9. Minden kereskedések erős megtiltása,
Vámok és harmincadok németnek adása,
Az pozsonyi pízverő háznak elrontása,
Lehetetlen dolgoknak való kívánása.
10. Sok ártatlan uraknak megáristálása,
Országok törvénye ellen javok foglalása,
Pártolás színe alatt sokak megrontása,
Örökös királyok németnek adása.
11. Amit lovon fogadtunk: gyalog nem állásunk,
Az ország lakosinak meg nem hallgatásunk,

Sok huncfut! és rebellis, selma! okadásunk,
Ez volt minden irgalmas jó választadásunk!

12. Megilletjük immár az szép vitézséget,
Mint az bunta disznó az hajós szekeret,
Vagy mint az suta kecske az aranyperacet
És az kullogó számár az bársony nyereget.
13. Miltán azért az Isten megverett bennünket,
Mert már nem szenvedhette számtalan vítkünket,
Undok és utálatos cselekedetinket,
Azért adott fejünkre éles fegyvereket.
14. Azt az királyt az Isten soha meg nem áldja,
Aki jó fogadását híven meg nem tartja,
Az országnak lakosit törvénytelen rontja,
Az ellenség kezében országostól adja.
15. Nagyasszonyunk képinek másra fordítása,
Jó kelendő ezüstös píznek elrontása,
Aranynak és ezüstnek országból hordása.
Sok forspont marhájoknak Bécsben felhajtása.
16. Nádasdi és Zerínyi, Frangepán ölise,
S több miltóságos urak rútól elvesztise,
Minden sok szíp jószágok konfiskált vítele,
És az egész országból éppen kiküldése.
17. Sok renbeli porciók hamis találása,
Annak újabb és újabb megsaporítása,
Egy talléros kősonak ára felcsapása,
Ötödfél forintokra egy mázsa hozása.
18. Itten visszaadtuk Tokajnak veszísit,
Duplán megfűzettük vérek kiontásit,
Sok ártatlan csecsszopók fegyverre vetísit,
Sok özvegyek és árvák ártatlan ölísit.
19. Ezek víre ontása, mint az Ábel víre
Felhatott és kiáltván az magos egekre:
Állj bosszút nagy Úristen értünk, nézz igyünkre.
Ki vagy az ártatlanok hatalmas őrzője!
20. Ráchellel miltán sok anyák sírhattak,
Midőn gyermekeket, mint labdát úgy hányták,
Éles fegyverekkel kétfelé csapdozták,
És az nagy vér árjából sok helyen kapdosták.
21. Nem tagadjuk s megvalljuk: vitéttünk ellened,
Győzhetetlen asszonyság! lettünk ellenséged,
Midőn Szent István királytól hagyott országodat
Pusztítottuk s rablottuk saját öröködöt.

22. Aubé, aubé! tu majgott, herr Jézus, Mária!
Ki vagy az Magyarországnak édes patronája,
Nagy asszonyság, ne hagyj el, bűnösök oltalma!
Nem leszünk már ezután országod rontója!”
23. Az, ki ezen verseket gyűlöli s utálja,
Az Magyarországnak tündér, álnok tagja,
Tejjel-mézzel folyó jovai tolvaja,
Minden igaz magyar ezt bizony megvallja.
24. Ezer fölött hétszáz szintén negyedikben,
Az mikoron írának ezen esztendőben,
Szerzé ezen zsoltáros verseket szép rendben
Ricsány főgyenerál, jablonci mezőben.

OH, MELY CSUDÁLATOS

1. Oh, mely csudálatos,
Isten, az te dolgod!
Minden böles tanácsod,
Mindent arra vihetsz
Amire akarod:
Vezérled s oktathatod
Az te népeidet
Igaz híveidet
Megáldod s boldogítod.
2. Miltóságos urunk
Rákóczi fejedelem
Országunk hív bajnokja,
Az kit az Úristen
Csudálatosképpen
Német kézből kihoza,
Kit Mars és Bellona
Tejével feltarta -
Tovább is boldogítsa.
3. Gróf Forgách gyenerál
Bóné kapitánnyal
Szakmárhoz rendeltetik,
Kegyelmes urunktúl
Az fejedelemtúl
Rácok ellen küldetik,
Hogy rácokat rontsák,
Valahol találják -
Mindenütt vágják s ölják.
4. Vitéz kapitányok,
Bátor főhadnagyok,
Vajdák és tizedesek,
Táborban tündöklő,
Vitézséggel finló
Próbált magyar seregek:
Édes hazájokért,
Szép szabadságokért
Karddal kik övedzkedtek.
5. Ordinációhoz
És rendes traktához
Mindent ők disponálnak,
Az őrállásokra
Fiók-istrázsákra
Mindent alkalmaztatnak;
Rivadást ha hallnak:

- Lövésre vigyáznak,
Ellenséggel harcolnak.
6. Egész éjjel s nappal
Nyughatatlanságban
Vannak őrállásokban:
Rácokra vigyáznak,
Lovakon nyargalnak,
Ellenséggel harcolnak;
Vérek ontásával;
Éltek fogyásával
Semmit ők nem gondolnak.
7. Számtalan sok rácság,
Mint rút fenevadság,
Szakmár alá érkezék,
Hogy Szakmárra menne,
Élést bévihatne -
Mind azon mesterkedék;
Nagy vakmerőséggel,
Dühödt kevelységgel
Legottan megütközék.
8. De az nagy Úristen
Csudálatosképpen
Az rácokat megveré:
Mert sokszámú népét
És minden élését
Szakmár alatt elveszté;
Hatalmas kezével,
Mint éles fegyverrel,
Őket megszégyeníté.
9. Sok fegyvervillogás,
Mint égen villámlás,
Láttatnak Víg-Szakmárban,
Sok ágyú és mínák,
Mint folyhóropogás,
Hallatnak az utcákban,
Mint az rettenetes
Mennykő, égcsattogás,
Éjjel-nappal házakban.
10. Zeng Szakmárnak vára
Mindenütt utcája
Az sok jajgatásoktul:
Elájolt labancok,
Éhvel holt sok rácok
Ő ordításoktul:
Hogy már meg kell válni
És hogy ki köll menni
Szakmári uraságbul!

11. Vigadjatok ezen
Országunk fiai,
Mindenütt hív lakosi,
Kik kevély németnek
Feslett nemzetségnek
Voltatok csak jobbágyi,
Végekben lakozó,
Sok porciót adó
Magyar haza fiai.
12. Örülhetsz, vigadhatsz
Híres Szakmár vára,
Körös, Marus határa,
Szent-Jób, Ecsed, Szeged,
Beszermény és Kálló,
Gyula, Szolnok végháza,
Debrecen és Bihar,
Szamos tartománya:
Már rácság nem rabolja.
13. Isten áldja többel,
Kívánt vitézséggel
Mindenütt magyarokat;
Országunk népének,
Igaz híveinek
Nyújtson kívánt sok jókat.
Hatalmas kezével,
Mint éles fegyverrel,
Őrizze országunkat!
14. Tehát míltó azért
Ily nagy jóvoltodért
Szent szűz, tíged dicsírnünk:
Rígi patronánknak,
Mint nagyasszonyunknak,
Tiszta szívből vallanunk,
Hogy szent könyörgésed
És érdemed által
Tőled megsegétettünk.
15. Tisztelet, dicséret
Szent István királynak,
Országunk szent atyjának,
Rígi Magyarország
Fő patronusának,
Szentséges királyának,
Kit az Isten ada,
Magyaroknak hagyja -
Lenne gube nátorá.

16. De ti szépen fínlő,
Mint sas, vírrel élő
Sok jó vitéz legények,
Kik mezőt nyargaltak,
Dühödt rácot vágtok,
Vagytok bátorszívőek:
Mint mezőt zöld fűvel -
Annyi szerencsével
Áldjon Isten mezőben.

17. Ezer fölött hétszáz
Szintín negyedikben,
Karácsony hó hetiben:
Mikor az labancság
És éhvel holt rácság
Volna nagy rémölésben, -
Költenek ez versek
Sajó vize mellett,
Karácsony hó hetiben.

MAGYARORSZÁG, ERDÉLY

1. Magyarország, Erdély, hallj új hírt!
Melyet régen hogy az tokos birt
Már ideje, hogy felszerkenj,
Puskát, kardot rozsdától fenj,
Dobszóra ülj lóra!
2. Bizony régen, hogy már aluszol,
Hideglelés nélkül vajuszol,
Megemésztett a porció,
Nincsen benned már semmi jó,
Hol híred s fegyvered?
3. Ne hagyd magad, kérlek, ily lágyon;
Mit heversz honyodban csak ágyon?
Kapádból is csinálj fegyvert,
Lám országod termett embert,
Ébredjél s ne késsél!
4. Rákóczi érkezett Munkácsra,
Híre ment már ennek Szatmárra;
Az kapukra fut az német,
Tartja szorosan az gyémet,
Mond verdót - áj hergott!
5. Bercsényi is elhagyta Ungvárt,
Mert ily állapotot rég hogy várt.
Gyúl hozzá sok kuruc legény,
Mindenik oly serény, kemény,
Mint farkas avagy sas.
6. Nem keres ő suhult is duskát,
Az helyén készített sok puskát.
Jött urához olyan véggel,
Hogy lehessen segítséggel,
Hoz mindjárt sok huszárt.
7. Nohát, magyar, kapjad az üdőt,
Mert mutatott Isten immár főt.
Szép hazádért, kedvesidért,
De mért szánnál ontani vért?
Ne sarcolj, csak harcolj.
8. Esze Tamás sem ül csak Tarpán,
Ember - higgyed - ő is a talpán:
Azt mondja hogy egyéb bérrel
Nem taxál, csak német vérrel
Fegyvert vont, s majd vért ont.

9. Diószeg is kérdi az urát:
Hol vett ennyi számú polturát?
A quantumról adjon számot,
Mert nem hagynak többé vámot
Vennie s ennie.
10. A láda kolcsát elvesztette,
Mert Bóné már megijesztette,
Testin estek nagy mély sebek,
Vérit nyalják vizslák s ebek,
Mondja: Fort, hol Laport?
11. Nem akart kijőni Váradról,
A deszpotot várná Aradról.
Reménysége de helyános,
Mert közel jár ott Szócs János;
Megokrándt, hogy lest hánt.
12. Vigyázz, Apolloni, Munkácsban,
Viseld bátorságod tanácsban,
Ily fogságra, kérlek, ne juss,
Mert majd ott lesz Menelaus
Búvában - Trójában.
13. Agyarkodik Montikukuli
Mája vagyon méreggel teli,
Mondja szörnyen; tauzin hunder,
Ördöggel bír az az ember,
Mely merész, majd elvész.
14. Hányja kelepcéjét, vet sok lest;
Bízik, hogy abban hull magyar test,
De alatta az fát vágja,
Kiért nyelvét ugyan rágja:
Mit tégyen? - mert szégyen.
15. Lájtmannja köszönti Rákóczit,
Ablakra hág, puskát rákészít,
De Rákóczi flintáját kapja,
Az magvával úgy megcsapja,
Hogy megholt, s Grit sem szólt.
16. Megyen már, mint búsult oroszlány,
Kompániák lesik az utcán;
De volt még ott oly ál ajtó,
Hogy már ismét sereghajtó.
Ott benn nincs, elment princ!
17. Örülj Tokaj, Kálló, Kisvárda,
Tudom, mindeniktek ezt várta.
Zsoldosítok sem gondolták,
Hogy Kukulit megpaskolták.
Búban nyeg, hódolj meg!

18. Az többi is követ tégedet,
Új uradhoz tartsd hűségedet.
Tisza, Duna alig várja,
Hűségednek leszen párja:
Mind Kúnság, mind Jászság.
19. Hallod-e, Bercsényi mit csinál?
Ocskay, Szőcs János, Orosz Pál:
A porciót karddal róják,
Magazinum búzát szórják
Buskákkal, szolgálkkal,
20. Pekri sem fázik meg Murvánban,
Mert sok tüzet rakott sorjában,
De lakosi nem fűtöznek,
Hanem futnak és költöznek
Rejteekben, féltekben.
21. Károlyi is megunta Bécset,
Ausztriában gyujtott sok mécset,
Tűzzel próbálja ezüstit,
Alig állja Bécs is füstit,
Mert sűrű s keserű.
-
41. Német, én most csak emlegetlek
De rövid nap megfenyegetlek,
Mert látom, hogy nincsen hütöd,
Amit ma szólsz, holnap ütöd,
Más nyelben, rossz jelben.
42. Ám menj pokolban most apáddal,
Mit keressz itt köztünk lancfáddal?
Porciónkkal ha laktál jól,
Egyék varjak ki hasadból,
Távozzál s kárhozzál!

ERDÉLYI HAJDÚTÁNC

1. Nosza, hajdú, firge varjú,
Járjunk egy szép táncot!
Nem vagy fattyú, sem rossz hattyú,
Kiálts hát egy hoppot!
Szájod mondjon, lábod járjon
Egy katonatáncot.
2. Pöndülj, csizma, járjad, anya!
Elől, tollas, elől!
Amaz Palkó, kurvafia
Vigyáz kívül-belől.
Toppants gyorsan, hadd csosszanjon,
Ne maradj balfelől!
3. Nosza Rándulj! hol vagy Viduj?
Fujd az bagi táncát,
Az emlőjét, az tömlőjét,
Ne kéméld az sípját!
Mert emennek, Kis Péternek
Adta az bal sarját.
4. Gyászolj, Buda! Eger tornya
Fönnen hányja füstöt,
Karánsebes, Kisbelényes
Béhunya jobb szemét,
Az tokosnak, rossz fattyúnak
Nem állhotja kezét.
5. Haja, Tisza, haja Duna,
Száva, Dráva vize,
Mindeniknek, mikor árad,
Zavaros a vize;
Az német is hogy általjött,
Meváltozott íze.
6. Majre, csajre, Molduváre
Fut Havasalföldre,
Ungur, bungur, amaz rumij
Sátorát fölszedte.
Szatuj majre, pita najre,
Nincs pénz, az ebverte!
7. Erdély, Lippa és Bronicska,
Megjárd lábom, megjárd.
Amaz gyöngyös, kis keszkenyős,
Né, hol fut jó banyád!
Mit dudorgasz, hogy nem ugrasz?
Kurva volt az bábád!

8. Alsóbánya, Fölsóbánya,
Jó kövér szalanna!
Bő az bora, korcsomája,
De ingyen nem adja!
Ha pénzed nincs, költséged nincs,
Meg is koplaltatna.
9. Kis tartomány, igen sovány
Amaz Máramaros.
Nincs búzája, gabonája,
Megette az tokos.
Ne féljen bár, hogy léssen kár,
Vagy búzája dohos.
10. Kurta Szamos, tarka Maros,
Sajó két mellyéke,
Noha hegy-völgy és erős tölgy,
De nincs búza benne,
Amaz tokos, rossz kalapos
Mert azt mind megette.
11. Kis-Küköllő, Nagy-Küköllő
Gyönyörű folyása,
Nyárad vize, kedves íze.
Rózsa az illatja,
Bő terméssel határidat
Isten látogassa!
12. Könnyen csörgő, kövön pöngő
Amaz Kis-Aranyos,
Mikor árad, meg nem szárod,
Fölötte hatalmas;
Szalmamaggal vidékiben
Megtelik az nagy kas.
13. Előljárja, rátoppantja
Doboka vármegye.
Után' Torda, ne hadd soha,
Tied az erszénye
Meborsolva, vajba rántva
Mind elkél az leve.
14. Szépen járja, amaz fűjja
Szépen Szeben vára.
Nosza gazda, ne fuss gazra,
Hozz bort az asztalra!
Mert ha külön csak félen vonsz,
Megüt amaz csalfa.

15. Félen tartod az nagy orrod
Déva, Görgény vára,
Barassónak az külfala
Pogácsából rakva.
Jer ki, Kata, ha köll néked
Füles habarnica.
16. Az hariska, tatárbúza
Vajki jó puliszka.
Nosza kurta, hol az kurva?
Vigyorog az farka;
Az nagy papnak, az vargának
Bialbőr kalapja.
17. Marosszékrül, Udvarhelyrül
Megyek Háromszékre,
Szépségérül térségére,
Nincs mása Erdélyben,
Isten tartsa, szaporítsa
Gabonáját benne!
18. Egészséggel, békességgel,
Édes lakóföldem,
Kit sóhajtott és óhajtott
Ez napokban szívem,
Ím! hogy inték, belépék,
Megvidula lölköm.
19. Nohát immár minden ember
Örüljön ez napon,
Nagy jókedvet, víg örömet
Mutasson ez házban,
Az én szívem, mert hazajött
Szerencsés órában!
20. Egészséggel, idvösséggel,
Édes szép szerelmem,
Isten hozott és hordozott
Örvendetes hírben,
Itthon már ülj és velünk légy
Együtt szeretetben!

CSÍNOM PALKÓ

1. Csínom Palkó, Csínom Jankó,
Csontos kalabérom,
Szép selymes lódingom,
Dali pár pisztalyom.
2. Nosza rajta, jó katonák,
Igyunk egészséggel!
Menjen táncba ki-ki köztünk
Az ő jegyesével!
3. Ne bánkódjék senki köztünk,
Menjünk az Alföldre,
Megrontatik kezük által
Az labonc ereje!
4. Szabad nekünk, jó katonák,
Tisza-Duna közü,
Laboncságnak mert nincs sohult
Ottan semmi közü.
5. Darulábú, szarkaorrú
Nyomorult nemzetség
Fut előttünk, retteg tőlünk,
Nyomorult nemzetség!
6. Görbe hátú, mert lenyomta
Füstös moskotéra,
Elfárasztott, elbágyasztott
Dióverő pózna.
7. Tüzes madzag, apró csollong,
Lombos az gagyája,
Tátva-nyitva mindeneknek
Nagy éhelholt szája.
8. Toldott-foldott, tetves-reves
Minden portékája,
Kalapjának nedvessége,
Lefügg kalimája.
9. Renddel állván, nagy sokaknak
Meggyőzik az társát,
Ebről ebre hagyják
Békasütő nyársát.
10. Elig nyílik fel a szája
Berdó kiáltásra,
Korog-morog öres hasa,
Siet jóllakásra.

11. Rendeletlen öltözeti,
Csúfos pántlikája,
Nem érne egy abadolmánt
Minden portékája.
12. Lapos guta megütötte
Bornyúbőr iszákját,
Kebelében legelteti
Sok ezer marháját.
13. Mely marhának tetű neve,
Tartsa ő magának!
Nyúzza rendre, jó lesz bőre
Bornyúbőr iszáknak.
14. Mert ő igen gyenge nemzet,
Szokott effélire,
Országában eleget kap,
Menjen hát helyire!
15. [Ugyan] mit [is] vitézkedünk,
Jó kuruc vitézek,
Mert ezeknek drágább kéncsét
[Én] soha nem lelek.
16. De gyűlölöm, mert nyomorú
Mégis kevélységre,
Ládd, majd feldől, mégis indul
Magyarok vesztire.
17. Kicsírázott eb-agyara
Az magyar cipóra,
De megváslik foga bele,
Lészen még oly óra!
18. Sok tokosnak mentél te már
Éltének végére,
Szabadoson öszvementél
Ütközetből véle.
19. Sok szerencsét próbáltál te
Velünk német ellen,
Holott soha nem voltál te
Szerencsétlenséggel.
20. Sok cifornyás német urat
Rabságra hajtottunk,
Sok kalapot mezőségen
Öszve is tapodtunk.
21. Nosza! most is úzzuk, vágjuk
Mind ellenségünköt,
Mutassuk meg nemzetünknek
Jó vitézségünköt!

22. Fut az tokos, tüzes madzag
Kihull az keziből,
Őszi keserű gombája
Kidől az fejéből.
23. Után' kuruc! után'!
Tiéd az puskája,
Enyim pedig az kancája,
Tied az lódingja!
24. Rajta, Miska, rajta
Az tüzes labancon!
Mienk leszen az nyereség
Mind az derék harcon.
25. De mindezek fegyverekkel
Nem érnek egy pénzt is,
Hadd el, vedd el az szablyáját,
Üsd le az fejét is!
26. A nagyszájú horvátnak is
Fekete csizmája,
Hosszu nyakú, kurta farkú
Görcsös paripája.
27. Egy rossz, rozsdás kalabérja,
Életlen szablyája,
Csipás szemű kancájával
Együtt van kvártélyja.
28. Noha éhhel csak meg nem hal,
Nincs benn takarmánya,
Sokszor száznak sincs közöttök
Egy pipa dohánya!
29. Az vitéz kurucnak
Van szabott dolmánya,
Sarkantyús csizmája,
Futó paripája.
30. Az gyalog kurucnak
Van frissen járása,
Mint Pelagus lónak,
Van sebes futása.
31. Vitéz karja lábaiban
Karmazsin csizmája,
Gyönggyel fűzött az bocskora,
Ezüstös kapcája.
32. Hátán cifra farkasbőre,
Kurta kis dolmánya,
Nyakában függ gyönggyel fűzött
Csontos kalabéra.

33. Fényességgel mind berakva
Aranyas szablyája
Nyusztal béllett az süvege,
Csillagos forgója.
34. Patyolat az kuruc,
Gyöngy az felesége,
Hetes vászon az laboncság,
Köd az felesége.
35. Szegén kuruc elveszett, mert
Sokszor egyest isznak,
Pohárt császár életiért
Egymásra hagyítnak.
36. Nosza tehát, hadnagy uram,
Dúljuk fel jószágát,
Mind ellenségünknek
Hajtsuk el marháját!
37. Ha rád támad az pénziért,
Vágd be az ajtaját,
Fúrd meg az hordaját,
Idd meg mind az borát!
38. Az paraszt embernek
Fogd meg az szakállát,
Hajtsd el az marháját,
Verd pofon ő magát!
39. Az laboncság takarodjék
Nemes országunkból,
Hogy végtire szalagszíjat
Ne fogjunk hátakból!

A SZEGÉNYLEGÉNYEK ÉNEKE

1. Nincsen becsületi a katonának,
Mint volt régentén a kurucoknak,
Vajjon vagyon-é hírével a méltóságnak,
Hogy sok vitézek,
Próbált legények
Rossz becsben vannak?
2. Szegénylegénynek olcsó a vére:
Három réz forint szegénynek bére.
Azt sem költheti el szegény végtére,
Melyért méreg,
Kínzó féreg
Forr a szívére.
3. Igen kedveltük a kurucságot,
Oly igen kaptuk, mint egy újságot.
Nyerünk, gondultuk, oly szabadságot:
Oltalmazzuk
S szabadítjuk
Szegény hazánkot.
4. Mely dolog, bizony, meg is lett volna,
Magyarországot megnyertük volna.
Ha sok fondorkodó urak nem lettek volna,
Ily romlásban,
Kárvallásban
Nem estünk volna!
5. Szegénylegényből tiszték tétettek,
Az ellenséggel kik szemben mentek.
Mivel a pártos urak meg nem verettek,
Mint sárkányok,
Oroszlánok
Mégis küzdöttek.
6. Egy szegénylegény volt Esze Tamás,
Magát megvonó jó Bóné András.
Uruk mellett voltak ők, mint egy lelki más,
Jánki Péter,
Zöld Demeter
Voltak, mint darázs.
7. Legelsőbben is Munkácsra jutánk,
Az udvarházhoz, urunkhoz szállánk.
Montikukuli hadától beszorítottánk,
De Karafát
Német generált
Halálra adánk.

8. Törökkel próbált híres Karafát,
Egy szegénylegény, mint egy merő fát,
A földre leejtő kardra nőtt karját,
Melyért hada,
Német tábora
Fordítá száját.
9. Tisza, Debrecen ékes környékén,
Nádas Berettyó vize mellékén,
Mind kik lakoztak Tisza mellékén,
Mind hajtottuk,
S hódoltattuk
Hozzánk elejét.
10. Tisza mellékén lévő Ruh hada
A vármegyékkel mind ránk támada.
Kőrösi Pap István magát frissen forgatá,
Német Mihály
Hajóra száll,
S mind összevágá.
11. Híres Huszt vára Máramarosban
Miképen esék birodalmunkban?
Mi szegénylegények voltunk csak alattomban.
Magam láttam,
Tokos uram,
Futott pallosban.
12. Ha mikor voltál kincses Erdélyben,
Német testhalmot láttál sok helyen:
Mind szegénylegény kezei vágták azt egyben
Urunk hada,
Fejérvára
Bizonyosság ebben.
13. Várod alját is sok szegénylegény
Vérével festé sok helyét szegény.
Hogy úr esett volna, nem látta napfény.
Nosza, szegény
Vitéz legény,
Légy hú halálíg.
14. Tisza mellékén mely dolgok estek,
Mely sok németek, rácok elestek,
Halas, Kecskemét erről bizonyoságot tehet:
Szegény katonák,
Nem nagy urak,
Sok sebben estek.

15. De vajjon ki volt mind Bécs aljáig,
Ki nyargalódzott Ausztriáig?
Szegénylegény, nem úr lova, futott mindaddig!
Nosza vitéz,
No kardra kéz,
Légy hú halálíg!
16. Ők verték széllyel Rabutin hadát,
Trincsin generált elfogták magát.
Vajjon kik verték rá maga kastélyát?
Udvarnépét,
Szép cselédjét
Elfogták magát.
17. Amaz pántlikás német urakot,
Varjú gránátéros kavallérokot,
Szegénylegényből lött vitéz vágta azokat.
Tárházakból,
Palotákból
Húzták hajokot.
18. A híres Rabutin Kassa városát,
Sűrűn lötteti Forgács bástyáját.
Kegyelmes urunk beküldé szegény szolgáját:
Esze Tamást,
Mert nem más
Tartá meg Kassát.
19. Győr alatt sok szép hada marada,
Akit Forgács pénzen elada,
Mely pénzt is nagy esküvéssel el is tagada,
Kit Simonnak,
Barátjának
Raka vállára.
20. Ha valaholott voltak csodák,
Mind kívül-belül estek szép próbák:
Szegénylegények magokat frissen forgaták.
Csak szegények,
S nem úrfiak
Véreket onták.

ÉDES HAZÁM

1. Édes hazám, szánjad válásom,
Messze földre van indulásom,
Úgy fordulhat, világból is lesz kimúlásom.
2. Most bocsátod el hív szolgádot,
Nem szánod-e szegény árvádot,
Tőled szintén eltávozni kedves fiadot?
3. Nem léssen-e nehézségedre,
Nem fordul-e nagy sérelmedre,
Hogy úgy viselsz gondot reám, mint idegenre?
4. Az kisdedek anyjok tejétől,
Az szoptatók anyjok mellyétől,
Még az madár sem távozik messze fészketől.
5. Más nemzetségek országára,
Idegen föld tartományára.
Hát én szegény hogy induljak más határára?
6. Föld idegen, valahol járok,
Csak kegyelmet hejában várok,
Ember kegyetlensége velem határos.
7. Jaj! hol leszen megmaradásom?
Hegyek-völgyek közt bujdosásom!
Mely nehéz volt kicsinységtől fogva lakásom!
8. Hol léssen éjjel lefekvésem?
Vad gyomrában lesz temetésem!
Édes hazám, most hallgasd meg az én kérésem!
9. Veszedelmes tenger örvénye!
Beteg ember keserves élte!
Bizonytalan az idegen ország ösvénye!
10. Ím, az égi háborúk ellen,
Az ellenség rajtunk kegyetlen!
Hová hajtsam te kívüled magam hirtelen?
11. Ne hadd hejában könnyhullásom,
Nem sok tőled én kívánságom:
Csak, hogy szánjad, édes hazám, tőled válásom!

SÍRVA ÍRT LEVELEM

1. Sírva írt levelem
Menj el, tekéntsд földem:
Szánja én nemzetem
Siralmas életem?
2. Ha kérdik, mint vagyok,
Élek-é vagy halok?
Mondd meg, hogy nyomorgok,
Mindennap csak sírok!
3. Óhajtom hazámat,
Én kedves anyámat,
Szerelmes hazámat,
Kedves barátimot!
4. Mert sok esztendeje,
Hogy ellenség mérge
Hazámból kivete
Szernyű nagy ínségre.
5. Idegen helyeken,
Szokatlan földeken
Az úton véletlen
Estem nagy ínségben.
6. Iskolák porában
Nyughatatlankodtam,
Rongyos állapotban,
Gyakron koplalásban
7. Folytak nyavalyáim,
Sűrű könnyhullásim,
Áradnak bánatim
Naponként kínjaim.
8. Istenem, Istenem!
Most is én nemzetem
Nem szána engemet!
Te légy segítségem!
9. Mindenütt ellenem
Támad ellenségem,
Szomjúhozza vérem!
Isten reménségem!
10. Hegyeken, völgyeken
Falukon, utakon,
Erdőkön, mezőkön
Nékem ellenségem!

RÁKÓCZI FERENC BÚS ÉNEKE

1. Győzhetetlen én köszálom,
Védelmezőm és kővárom,
A keresztfán drága árom,
Oltalmamat tőled várom!
2. Sebeidnek nagy voltáért,
Engedj kedves áldozatért,
Drága szép piros véredért,
Kit kiöntél ez világért.
3. Irigyimet zabolázd meg,
Szándékokban tartóztasd meg,
Szegény fejem koronázd meg,
Mennyen-földön boldogítsd meg!
4. Életemet ostromolják:
Feszítsd, feszítsd! - azt kiáltják,
Mint gyilkosom, azt kívánják,
És véretem szomjúhozzák.
5. Reád bíztam ez ügyemet,
Én Jézusom én lelkemet,
Megepedett bú szívemet
És szegény árva fejemet.
6. Irgalmazz meg én lelkemnek,
Ki vagy ura mennynek-földnek;
Könyörgök csak felségednek,
Mint kegyes idvezítőmnek.
7. Ím, elmégyek országomból,
Drága, kedves, jó hazámból,
Eddigvaló hajlékomból,
Költőznöm kell jószágomból.
8. Mutass, Jézus, kies földet,
Lakásomra adj jó helyet,
Ez életben csendességet,
Jövendőben idvességet!

RÁKÓCZI KESERGŐJE

1. Hallgassátok meg magyarok amit beszélek,
Tanácsoljatok vitézim, mitévő legyek?
Jön a német, dúl, fül, éget,
Mindent pusztit, rabol, kerget,
Haj! már mit tégyek?
2. Tanácsoljuk Fölségednek, meg se is vesse,
Aranyait, ezüstjeit rúdakra veresse,
Rakassa fel, vitesse el,
Hordassa el, és menjen el,
Merre szeme lát!
3. Megcselekszem, elkövetem, mondja valaki,
Sőt szeretem, meg se vetem, oktasson akárki.
Ki az oka: minden látja!
De tudja meg, hogy megbánja
Spion Károlyi!
4. Megfizeti még az árát az árulásnak,
Kipótolja maradéka Esze Tamásnak,
Ha nem másnak! Árulónak,
Úgy léssen még dolga neki,
Miként Júdásnak!
5. Országomból, a hazámból már ki kell menni,
Mordságimról, hibáimról megengedjétek ti!
Megöllelek, megcsókollak,
Amíg élek, mindig szánlak
Kedves Bercsényim!
6. Sok pénzembe, költségembe került váraim,
Azokhoz pompásan épült sok szép palotáim!
Itt hagylak már, pataki vár!
Nem látlak már, munkácsi vár!
Isten megáldjon!
7. Megengedjen a magyarság, már ezt kiáltom,
Édes hazám, mire jutál, csak azt sajnálom!
Német lesz már a vezéred,
Jaj! de néked az nem véred!
Haj! ki ne szánna?
8. Hej, Rákóczi, magyarok vezére, Bercsényi,
Országunk fejedelme vezére: Thököli!
Hová lettek, hová mentek,
Országunknak híres-jeles
Magyar vezéri?

9. Oh! égre kiáltó vétek, hogyha képzelem:
Országából elbújdosott a jó fejedelem!
Nem képzelem, nem is vélem,
Más országnak királyánál
Helyét ne lelje!
10. Nézd, a német lakóföldünket már mivé tette!
Asszonyainkat, leányainkat megszeplősítette!
Német már a vezéretek,
Jaj, be szánlak benneteket!
Isten veletek!

RÁKÓCZI NÓTA

1. Jaj, régi szép magyar nép!
Az ellenség téged mikép
Szaggat és tép!
Mire jutott állapotod,
Romlandó cserép.
Mint egy kedves eleven kép,
Voltál olyan szép,
Magyar nép!
De a Sasnak körme között
Fonnyadsz mint a ép.
Szegény magyar nép,
Mikor lész már ép?
Megromlottál, mint cserép.
Jaj, hát szegény magyar nemzet
Jóra mikor lép?
2. Jaj, Rákóczi, Bercsényi
Magyarok híres vezéri,
Bezerédi!
Hová lettek magyar népnek
Vitéz vezéri,
Nemzetünknek hírszerzői,
Fényes csillagi,
Ocskai?
Az ellenség mindenfelől
Őket emísztí,
Úzi, kergeti,
Búval epesztí.
Közinkbe sem eresztí.
Jaj, hát szegény nemzetünket
Miképp mellyesztí!
3. Jaj, országunk, jószágunk,
De főképpen mi magunk
Mint nyavalygunk;
Az idegen nemzetségnek
Rabjai vagyunk.
Jaj, naponként mind elfogyunk,
Jót ne is várjunk,
Kívánjunk,
Mert hatalmas, diadalmas
Nemzet van rajtunk.
Jaj, meg kell halnunk,
Meg nem maradunk,
Nagy ellenség közt vagyunk,
Bizony méltán ezek miatt
Kesergünk, sírunk.

4. Országunknak, magunknak,
Jaj minden maradékinknak!
Mindazoknak,
Kik e földön nagy ínségben
Így nyomorkodnak.
Özvegyek panaszolkodnak,
Árvák zokognak;
Magoknak
Siralommal ártatlanok
Halált okoznak,
Úgy siránkoznak
És fohászkodnak.
Bánatjuk nem apadnak,
Mert hazánkból az ínségek
El nem távoznak.
5. Tenger rajtunk a fegyver,
Mert a német rajtunk hever,
S igen ver.
Mutogatja magát mint egy
Híres gavallér,
Nemzetünket hajtó pillér.
Nem szán, mint hóhér.
Akit ér,
Addig veri, meddig neki
Mindent nem ígér.
Látod mely kövér,
Bőrében sem fér,
De mégis mind többet kér,
Alig vagyon országunkban
Miatta kenyér.
6. Nézz reánk, Úr, a mennyből!
Ments meg, kérünk, minket ily csúf
Ellenségtől,
Ki a híres magyaroknak
Véréből épül.
Ne hagyd ily dühös ínségtől
Rút ellenségtől,
Némettől
Gyaláztatni, mocskoltatni
Az irigyektől.
Ily dölyfös néptől,
Kínzó eszköztől,
Megfosztatni nevétől,
Mindenkoron győzedelmes
Dicsőségétől!

A BOLDOG SZŰZ MÁRIÁHOZ

1. Boldog Asszony anyánk,
Régi nagy patrónánk,
Nagy inségben lévén
Így szólít meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
2. Nyisd fel az egeket
Sok kiáltásunkra,
Anyai palástod
Fordítsd oltalmunkra!
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
3. Kegyes szemeiddel
Tekintsd meg népedet,
Segéld meg áldásra
Magyar nemzetedet!
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
4. Mert sírnak, zokognak
Árváknak szívei,
Hazánk pusztulásán
Özvegyek lelkei.
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
5. Vedd el országunkról
Ezt a sok inséget,
Kikben torkig úszunk,
S nyerj régi épséget.
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
6. Irtsd ki, édes anyánk,
Az eretnokséget,
Magyar nemzetedből
A hitetlenséget!
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
7. Hogy mint Isten anyját
Régen tiszteltenek,
Úgy minden magyarok
Most is dicsérjenek,
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!

8. Tudod, hogy Szent István
Örökségben hagyott,
Szent László király is
Minket reád bízott.
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
9. Fiad ellen sokat,
Megvalljuk, vétettünk.
De csak imádj értünk:
Hozzája megtérünk.
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!
10. Jézus fiad előtt
Könyörögj érettünk,
Mert ha nem cselekszed,
Egy lábíg elveszünk.
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél el szegény magyarokról!

SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ

1. Ah hol vagy, magyarok
Tündöklő csillaga!
Ki voltál valaha
Országunk istápjja!
2. Hol vagy István király?
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Teelőtted sírván.
3. Rólad emlékezvén
Csordulnak könnyei,
Búval harmatoznak
Szomorú mezei.
4. Lankadnak szüntelen
Vitézlő karjai,
Nem szűnnek iszonyú
Sírástól szemei.
5. Virágos kert vala
Híres Pannónia,
Mely kertet öntöze
Híven szűz Mária.
6. Kertésze e kertnek
István király vala:
Behomályosodott
Örvendetes napja.
7. Előtted könyörgünk,
Bús magyar fiaid,
Hozzád fohászkodunk
Árva maradékid.
8. Tekints, István király
Szomorú hazádra,
Fordítsd szemeidet
Régi országodra.
9. Reménységünk vagyon
Benned s Máriában,
Mint magyar hazánknak
Hív királynéjában.
10. Még éltedben minket
Ennek ajánlottál,
És szent koronáddal
Együtt feláldoztál.